Region Stockholm

13

Yttrande till Justitieombudsmannen gällande handläggning av ärende n enligt lagen om ersättning för fysioterapi

HSN 2020-1881

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enskilda vårdgivare och medicinsk diagnostik

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-23

HSN 2020-1881

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande till Justitieombudsmannen gällande handläggning av ärenden enligt lagen om ersättning för fysioterapi

Ärendebeskrivning

Förslag till yttrande över JO-anmälan gällande hälso- och sjukvårdsförvaltningens handläggning av ärenden enligt lagen om ersättning för fysioterapi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till yttrande
Begäran om yttrande från JO, ärende 6942–2020

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden avger yttrande till Justitieombudsmannen i enlighet med tf. hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag.

Förvaltningens motivering till förslaget

Sammanfattning
Hälso- och sjukvårdsnämnden har genom remiss från Justitieombudsmannen (JO) daterad den 17 december 2020 anmodats att yttra sig över en anmälan inlämnad av företrädare för professions- och fackförbundet Fysioterapeuterna. Anmälan gäller hälso- och sjukvårdsförvaltningens handläggning av ärenden enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF).

JO begär i remissen bland annat att nämnden beskriver hur regionens argumentation om avregistreringsbeslutets verkningar i aktuella domstolsprocesser förhåller sig till den praktiska hanteringen av dessa ärenden (i jämförelse med vissa mejl som bifogats anmälan till JO), samt redogör för regionens syn på det s.k. heltidskravet i 8 § LOF, särskilt vad gäller kraven på utredning om fysioterapeuters hälsotillstånd.

I anmälan till JO framför anmälaren i huvudsak följande. Regionen bryter mot LOF genom att fatta beslut om att avregistrera och sluta betala ersättning till fysioterapeuter som inte bedriver sin verksamhet på heltid. Undantag från heltidskravet som gäller vid sjukdom ska inte tillämpas restriktivt och regionen ställer alltför höga krav på läkarintyg. Regionen underkänner intyg som godkänts av Försäkringskassan och har i vissa fall krävt att en fysioterapeut ska låta sig undersökas av regionens egna experter. Som exempel nämns en fysioterapeut (L.S.), som har blivit föremål för ett avregistreringsbeslut, trots uppvisande av flera läkarintyg.

LOF ger inget utrymme för regionen att ”dra in” en etablering. Regionen har dock skapat ett eget system för att stänga av fysioterapeuter när verksamhetens omfattning inte når upp till heltid, genom att fatta s.k. avregistreringsbeslut. Besluten innebär att rätten till ersättning upphör.

Tidigare har avregistreringsbesluten kunnat upphävas genom laglighetsprövning. Efter domar i kammarrätten år 2019 är det dock inte längre möjligt att upphäva avregistreringsbesluten, med hänvisning till att dessa endast handlar om hur ersättningen administreras och inte om att den uteblir helt och hållet. Trots detta har regionen fortsatt att verkställa besluten på ett sätt så att fysioterapeuten helt fråntas sin rätt att uppbära ersättning.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har med anledning av JO:s begäran om yttrande gått igenom handläggningen tillsammans med berörda befattningshavare. Förvaltningens utredning har resulterat i bifogade förslag till yttrande.

I yttrandet till JO redogörs för förvaltningens handläggning av ärenden enligt LOF samt de rättsliga grunderna för handläggningen, såväl generellt som i det enskilda ärende som tas upp i anmälan. Förvaltningens bedömning är att det finns stöd i lag för att uppställa krav på utredning om fysioterapeuters hälsotillstånd och arbetsförmåga för att tillåta undantag från lagens heltidskrav. Förvaltningen har vidare gjort bedömningen att det

även efter domarna från kammarrätten år 2019 är möjligt att fatta avregistreringsbeslut och upphöra att betala ersättning till fysioterapeuter som inte kan styrka att något undantag från heltidskravet är tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser
Bifall till förslaget bedöms inte skapa några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Bifall till förslaget bedöms inte skapa några konsekvenser för patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Bifall till förslaget bedöms inte skapa några konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Bifall till förslaget bedöms inte skapa några konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Bifall till förslaget bedöms inte skapa några administrativa konsekvenser.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Justitieombudsmannen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-03-23

Region Stockholm

YTTRANDE

HSN 2020-1881

Justitieombudsmannen

Yttrande över anmälan till Justitieombudsmannen gällande handläggning av ärenden enligt lagen om ersättning för fysioterapi (dnr 6942—2020)

Hälso- och sjukvårdsnämnden i Region Stockholm, nedan regionen, har genom remiss från Justitieombudsmannen (JO) anmodats att yttra sig över en anmälan inlämnad av företrädare för professions- och fackförbundet Fysioterapeuterna. Anmälan gäller hälso- och sjukvårdsförvaltningens handläggning av ärenden enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, LOF.

JO begär i remissen bland annat att regionen beskriver hur regionens argumentation om så kallade avregistreringsbesluts verkningar i aktuella domstolsprocesser förhåller sig till den praktiska hanteringen av dessa ärenden (jämför bl.a. mejl som bifogats anmälan till JO), samt redogör för regionens syn på det s.k. heltidskravet i 8 § LOF, särskilt vad gäller kraven på utredning om fysioterapeuters hälsotillstånd.

Regionen har med anledning av JO:s begäran om yttrande gått igenom ärendet tillsammans med berörda befattningshavare. Förvaltningens utredning har resulterat i följande.

Yttrande över anmälan

Sammanfattande bedömning

Regionens bedömning är att det finns stöd i lag för att, på det sätt som regionen har gjort, uppställa krav på utredning om fysioterapeuters hälsotillstånd och arbetsförmåga för att tillåta undantag från LOF:s heltidskrav. Regionen gör inte strängare bedömningar av hälsotillstånd och arbetsförmåga än vad Försäkringskassan gör och har såvitt kunnat utredas inte krävt att någon fysioterapeut ska låta sig undersökas av en viss läkare.

Regionen anser att det är olyckligt om det efter de i anmälan omnämnda domarna från Kammarrätten i Stockholm år 2019 råder oklarhet kring fysioterapeuters möjlighet att få sin rätt till ersättning enligt lagen prövad i domstol. Regionens bedömning är dock att det är möjligt och lämpligt att även fortsättningsvis upphöra att betala ersättning till deltidsverksamma

fysioterapeuter som inte kan styrka att något undantag från heltidskravet är tillämpligt, samt som en konsekvens av detta fatta avregistreringsbeslut.

Ersättningsrätt enligt LOF och heltidskravet

Ersättningsrätten enligt LOF är inte allmänt tillgänglig utan tillkommer endast fysioterapeuter som uppfyller de särskilda villkor för rätt till ersättning som framgår av lagen och tillhörande förordning (1994:1120) om ersättning för fysioterapi, FOF.[1] Ersättningsrätten är personlig och inte tidsbegränsad.

En grundförutsättning är att ersättning endast kan utgå till en fysioterapeut som har tecknat ett så kallat samverkansavtal med regionen (5 § LOF). Sådana samverkansavtal ska tilldelas i enlighet med bestämmelserna i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Fysioterapeuter som var verksamma enligt lagen innan kravet på samverkansavtal infördes år 1995, kan emellertid ha rätt till ersättning med stöd av lagens övergångsbestämmelser (SFS 1994:1961, p. 2-3) utan att ha tecknat ett samverkansavtal.

Kravet på samverkansavtal eller rätt till ersättning med stöd av övergångsbestämmelserna är dock inte de enda villkoren som vid varje tillfälle ska vara uppfyllda för att ersättningsrätt ska föreligga. LOF och FOF innehåller ytterligare omfattande villkor som ska vara uppfyllda. Villkoren är hänförliga till bland annat fysioterapeutens personliga kvalifikationer, mottagningsverksamhetens omfattning och karaktär samt vilken eller vilka typer av åtgärder som ersätts och till vilka belopp.

Av lagförarbeten framgår tydligt att en fysioterapeut endast är berättigad till ersättning då han eller hon uppfyller lagens krav[2] och att en region kan upphöra med att betala ersättning när en fysioterapeut som är ansluten till regionens ersättningssystem i något avseende inte längre uppfyller villkoren för rätt till ersättning.[3]

[1] LOF är i stora delar utformad identiskt med lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL). Såväl lagförarbeten som domstolspraxis rörande LOL ger därför ledning även vid tillämpning av LOF.
[2] Prop. 1993/94:75 s.89.
[3] A.a. s. 51.

Ett av de ytterligare villkoren för ersättningsrätt är det s.k. heltidskravet i 8 § LOF. Enligt bestämmelsens första stycke är en förutsättning för att en fysioterapeut ska ha rätt till ersättning enligt LOF att han eller hon bedriver verksamheten enligt lagen på heltid. En fysioterapeut anses vara heltidsverksam om han eller hon bedriver verksamhet enligt LOF minst 35 timmar per vecka i genomsnitt eller har gjort det någon tolvmånaders-period under de senaste två åren. Av lagförarbetena framgår att syftet med heltidskravet är dels att garantera kompetens, kontinuitet och tillgänglighet inom vårdsektorn, dels att underlätta för regionerna att utöva sitt planeringsansvar.[4]

Konsekvensen av att en fysioterapeuts verksamhet inte når upp till heltid är enligt huvudregeln att rätten för fysioterapeuten att vara verksam med offentlig ersättning enligt LOF upphör.[5]

Enligt andra stycket gäller dock vissa undantag från heltidskravet. Ersättning kan lämnas även till en fysioterapeut som till följd av sjukdom, ledighet för vård av barn, förestående ålderspensionering, vidareutbildning eller forskning inom yrkesområdet, politiskt eller fackligt uppdrag eller av annat liknande skäl inte bedriver verksamhet på heltid.

Bevisbörda och beviskrav vid avvikelse från heltidskravet

Av lagförarbeten och rättspraxis framgår det tydligt att det är den debiterande fysioterapeuten som har att styrka rätten till ersättning enligt LOF. Denna placering av bevisbördan gäller enligt regionens uppfattning samtliga de villkor som utgör förutsättningar för ersättningsrätt enligt LOF och FOF. Som framgår ovan är heltidskravet ett av dessa villkor. En naturlig konsekvens av fysioterapeutens bevisbörda är därför att den fysioterapeut som är verksam enligt LOF och vill åberopa undantag från heltidskravet till följd av sjukdom i 8 § andra stycket LOF, ska styrka det genom intyg eller på något annat likvärdigt sätt. Ett intyg ska vara utformat så att det kan läggas till grund för en objektiv bedömning av om skälet till frånvaron helt eller delvis är sjukdom eller om orsaken istället kan vara något annat som inte berättigar till avvikelse från heltidskravet, exempelvis avsaknad av patientunderlag, bristande lönsamhet eller fysioterapeutens eget val.

Kravet på ett korrekt, verifierbart underlag som styrker anledningen till frånvaron vid åberopande av undantag från heltidskravet är nödvändigt för att upprätthålla objektivitet i handläggning och beslutsfattande, liksom för

[4] Prop. 1996/97:123 s. 36.
[5] A.a. s. 52.

att fysioterapeuter verksamma enligt LOF ska behandlas lika när det gäller rätten till offentlig ersättning. Att fortsätta att betala ersättning till en fysioterapeut som inte längre uppfyller lagens krav kan dessutom komma att stå i strid med de upphandlingsrättsliga principerna om konkurrensneutralitet och likabehandling.

Av denna anledning är det regionens utgångspunkt att fysioterapeuten ska styrka arbetsoförmåga på grund av sjukdom med ett giltigt läkarintyg. För att minska risken för jäv bör intygsutfärdaren inte vara verksam vid samma mottagning som fysioterapeuten eller stå i någon annan relation till fysioterapeuten som medför risk för jäv. Regionen tillhandahåller bland annat en särskild blankett för läkarintyg, som anger vilka uppgifter och bedömningar avseende fysioterapeutens hälsotillstånd och arbetsförmåga som regionen behöver för sin bedömning.

Med hänsyn till hur LOF anger att heltidsverksamhet ska beräknas som genomsnittlig verksamhetsgrad under viss tidsperiod, kan det bedömas nödvändigt att underlaget i ett enskilt fall styrker arbetsoförmåga på grund av sjukdom *i den omfattning* samt *för den tidsperiod* som fysioterapeuten har avvikit från heltidskravet. Undantagets innebörd måste nämligen enligt regionens mening förstås som att fysioterapeuten, vid viss nedsättning av arbetsförmågan på grund av sjukdom, är skyldig att bedriva verksamhet enligt LOF i en omfattning som motsvarar den återstående arbetsförmågan.

Det är därför i regel inte tillräckligt att det av fysioterapeuten åberopade underlaget visar att han eller hon lider eller har lidit av *något sjukdomstillstånd* och att denna sjukdom medför eller har medfört nedsatt arbetsförmåga *i någon grad* och/eller *under någon tidsperiod*.

På grund av det ovan anförda är det också regionens utgångspunkt att avvikelse från heltidskravet i LOF på grund av sjukdom förutsätter att fysioterapeuten uppvisar ett läkarintyg som uppfyller de krav som i andra sammanhang ställs på intyg till styrkande av arbetsoförmåga. I tveksamma fall låter regionen sina egna medicinskt sakkunniga bedöma om åberopade underlag, trots eventuella formella brister, ändå styrker arbetsoförmåga i tillräcklig utsträckning för bibehållen ersättningsrätt enligt LOF.

Förarbetena till LOF ger ingen tydlig vägledning för tolkningen av undantaget från heltidskravet på grund av sjukdom, men regionens ovan beskrivna uppfattning i frågan vinner stöd i rättspraxis.[6] Den i anmälan omnämnda domen från Kammarrätten i Göteborg (mål nr 6579-17) gällde frågan om frånvaro på grund av sjukdom måste vara *tillfällig* för bibehållen

[6] Se bl.a. domar från Förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 11220-19 och 12337-19.

ersättningsrätt. Kammarrätten konstaterade att så inte var fallet, utan att även en fysioterapeut som beviljats halv sjukersättning och således inte bedömts ha förutsättningar att återgå till heltidsverksamhet ska anses vara verksam med rätt till ersättning enligt LOF. Målet gällde därtill specifikt möjligheterna att överlåta verksamheten genom s.k. ersättningsetablering enligt 5 a-h §§ LOF. Domen kan inte enligt regionens mening tas till intäkt för att det bör ställas låga krav på underlag för att styrka arbetsoförmåga på grund av sjukdom vid en prövning enligt 8 § andra stycket LOF.

Regionen tillbakavisar anmälarens påståenden om att regionen ska ha avkrävt av en fysioterapeut att låta sig undersökas av regionens egna experter samt att regionen ska ha underkänt läkarintyg som godkänts av Försäkringskassan. Såvitt regionen har kunnat utreda har så inte skett. Försäkringskassans beslut om att bevilja sjukpenning eller sjukersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga i viss omfattning och för viss tidsperiod godtas regelmässigt av regionen. Däremot kan inte beslut från Försäkringskassan, eller läkarintyg som legat till grund för sådana beslut, utan vidare läggas till grund för en bedömning av arbetsoförmåga *i större omfattning eller för en annan tidsperiod* än beslutet eller intyget avser. I sådana fall har regionen ibland ansett det nödvändigt att fysioterapeuten inkommer med kompletterande underlag.

Regionens administration av ersättningsrätt enligt LOF

En fysioterapeut som har rätt att debitera regionen ersättning enligt LOF gör detta genom att själv registrera olika åtgärdskoder, som representerar utförda undersökningar och behandlingar och som motsvarar i FOF angivna ersättningsnivåer, direkt i det så kallade ARV-systemet, regionens it-system för debitering och utbetalning av ersättning. Det stora antalet vårdgivare och debiterade vårdåtgärder i regionen gör att utbetalning av debiterad ersättning i stor utsträckning sker automatiskt, utan föregående manuell kontroll av om debiteringen är riktig. Om fel upptäcks vid stickprovskontroll eller av annan anledning, ställs återkrav eller sker kvittning mot framtida ersättning enligt 19 § andra stycket LOF.

Eftersom endast de fysioterapeuter som har rätt att uppbära ersättning enligt LOF är anslutna till ARV-systemet, utgör systemet även i praktiken regionens förteckning över fysioterapeuter verksamma enligt LOF.[7]

[7] LOF saknar bestämmelser om att regionen ska föra en sådan förteckning. Terminologin lever sannolikt kvar från det regelverk som gällde före LOF, se t.ex. förordningen (1976:1018) med taxa för sjukvårdande behandling.

När regionen gör bedömningen att en fysioterapeut inte längre har rätt att uppbära ersättning enligt LOF, exempelvis på grund av att lagens heltidskrav inte är uppfyllt, och regionen därför avser att upphöra att betala ut ersättning till fysioterapeuten, sker detta genom ett beslut om avregistrering från nämnda förteckning. Beslutet föregås av en kommunicering, där fysioterapeuten ges tillfälle att anföra sådana omständigheter och argument som talar mot att avregistrering ska ske. Exempelvis kan fysioterapeuten i detta skede inge kompletterande utredning till styrkande av nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, eller åberopa någon annan i 8 § andra stycket LOF angiven grund för rätt att uppbära ersättning trots deltidsverksamhet. För det fall regionen ändå finner skäl att besluta om avregistrering avansluts fysioterapeuten från ARV-systemet och har därefter inte möjlighet att registrera åtgärder och debitera ersättning via systemet.

Beslut om avregistrering och avanslutning från ARV-systemet är således ett uttryck för att fysioterapeuten inte längre bedöms ha rätt att uppbära ersättning enligt LOF och innebär att utbetalningarna av ersättning till fysioterapeuten upphör.

Beslut om avregistrering fattas med stöd av delegation från hälso- och sjukvårdsnämnden och kan således överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), s.k. laglighetsprövning.

Förvaltningsrätten i Stockholm har i samband med laglighetsprövning av regionens avregistreringsbeslut vid upprepade tillfällen funnit att sådana beslut som grundar sig på att heltidskravet inte är uppfyllt är förenliga med lagen.[8]

Rättsmedel och överklagbarhet

Det finns två alternativa regelverk för att överklaga beslut av en kommun eller region; överklagande enligt förvaltningslagen (2017:900), FL, och laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725), KL. De är alternativa på så sätt att laglighetsprövning inte kan komma ifråga då det finns särskilda bestämmelser om överklagande i lag eller annan författning, jfr KL 13 kap. 3 §.

[8] Se t.ex. Förvaltningsrätten i Stockholms domar i mål 42860-10, 46506-10 och 6525-16.

Förvaltningslagens bestämmelser om överklagande (40-48 §§) syftar till att ge den som är part eller som annars på visst sätt påverkas av ett beslut en möjlighet att få beslutet upphävt eller ändrat. Typiskt sett är det alltså denna typ av överklagande som lämpar sig bäst när det handlar om att enskilda ska kunna tillvarata sin rätt gentemot myndigheter i offentligrättsligt reglerade angelägenheter.

Eftersom varken LOF eller någon annan tillämplig författning innehåller några särskilda föreskrifter om överklagande[9] har regionens beslut om avregistrering endast kunnat överklagas enligt KL:s bestämmelser om laglighetsprövning.[10] Så har också skett under lång tid gällande regionens beslut. Förvaltningsrätten har upprepade gånger konstaterat att det inte strider mot lag att avregistrera en läkare eller fysioterapeut vars rätt till ersättning har upphört enligt någon grund i LOF (eller LOL), t.ex. för att heltidskravet inte har varit uppfyllt.[11]

Syftet med bestämmelserna om laglighetsprövning av kommunala beslut är framför allt att ge alla kommunmedlemmar möjlighet till domstolskontroll av besluts laglighet och av att den kommunala självstyrelsen utövas på ett rättsenligt sätt.[12] Även om laglighetsprövning ibland i praktiken kan fungera även som rättsmedel för enskilda för att tillvarata sin rätt i relation till en kommun eller region, så har prövningsformen begränsningar som gör den mindre lämplig som sådant rättsmedel. Begränsningarna innebär bland annat att domstolen endast kan upphäva lagstridiga beslut, utan möjlighet att t.ex. ersätta ett negativt beslut med ett positivt, samt att endast kommunmedlemmar har talerätt, oavsett vem som är direkt berörd av beslutet.[13] Ytterligare en begränsning i laglighetsprövningsinstitutet är att rent verkställande beslut, t.ex. sådana som fattas direkt med tillämpning av bestämmelser i fastställda regelverk utan utrymme för beslutsfattaren att göra självständiga bedömningar, inte får laglighetsprövas, KL 13 kap. 2 §.

I sammanhanget bör nämnas att rättsförhållandet mellan en fysioterapeut och regionen kan ge upphov till en sådan tvist mellan parterna som kan bli föremål för prövning i allmän domstol. I LOF:s förarbeten sägs följaktligen bland annat att tvister rörande återkrav och kvittning får avgöras i allmän domstol.[14] Regionens beslut eller besked i sådana frågor utgör en form av

[9] I 5 g och 5 h §§ LOF finns dock bestämmelser om överprövning av beslut i samband med s.k. ersättningsetablering.
[10] Jfr. HFD 2016 not 10.
[11] Se fotnot 7 och 8.
[12] Prop. 2016/17:171 s. 252.
[13] Jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 28 juni 2018 i mål nr 7755-17.
[14] Prop. 1993/94:75 s. 89.

partsbesked.[15] För sådana fall har det ansetts inte finnas anledning att dessutom tillåta processer i allmän förvaltningsdomstol. Partsbesked brukar därför inte kunna bli föremål för laglighetsprövning.[16]

I övrigt ger varken lagtext, förarbeten eller praxis någon tydlig vägledning kring allmän domstols behörighet att pröva olika frågor som berör ersättningsrätt enligt LOF.[17]

Ny rättspraxis kring laglighetsprövning av avregistreringsbeslut

Som ovan nämnts har regionens tolkning och tillämpning av LOF tidigare kunnat bli föremål för domstolsprövning inom ramen för laglighetsprövning av avregistreringsbeslut. I flertalet fall har överklagandena avslagits av förvaltningsrätten, men i tre fall har det överklagade avregistreringsbeslutet upphävts efter att rätten förklarat beslutet stå i strid med lag.[18]

I två av dessa fall, som också omnämns i anmälan, har Kammarrätten i Stockholm ändrat förvaltningsrättens dom med hänvisning bl.a. till att lagen inte innehåller några bestämmelser om att regionen ska föra en förteckning över verksamma yrkesutövare och att beslutet om avregistrering därför inte kan anses strida mot lag.[19] Kammarrätten uttalade även bland annat att regionens beslut i sig inte har någon rättslig verkan, även om det i praktiken innebär att möjligheten att registrera vårdåtgärder i regionens ARV-system, och genom det automatiserade förfarandet erhålla motsvarande ersättning, upphör. Kammarrätten konstaterade att regionens beslut inte kunde anses utgöra beslut om ersättning eller om nedsättning av ersättning samt att ett sådant beslut ändå inte hade omfattats av någon tillämplig beslutsdelegation från den ansvariga nämnden. Regionens överklaganden bifölls, vilket innebar att de överklagade besluten om avregistrering bestod. Kammarrättens syn på avregistreringsbeslutens förenlighet med lag har därefter följts av förvaltningsrätten.[20]

---

[15] Hur regionens ställningstaganden enligt LOF ska betraktas rättsligt har behandlats tidigare i JO:s beslut den 13 april 2014 (dnr 681-2013).
[16] Prop. 2016/17:180 s. 260 och HFD 2014 ref. 56. Se även Kammarrätten i Stockholms dom den 28 juni 2018 i mål nr 7755-17.
[17] Se Stockholms tingsrätts beslut den 20 november 2020 i mål T 15828-20, som synes oförenlig med Kammarrätten i Stockholms domskäl (se föregående fotnot). Tingsrättens beslut har överklagats. Båda målen rör tillämpning av LOL.
[18] Förvaltningsrätten i Stockholms lagakraftvunna dom den 30 november 2018 (mål nr 152-18) samt den 22 februari 2019 (mål nr 415-18 och 5862-18, ändrade i överinstans). Målen har gällt avregistrering av läkare verksamma enligt lagen om läkarvårdsersättning (1993:1651), LOL, som i här aktuellt avseende är likalydande med LOF.
[19] Kammarrätten i Stockholms domar den 20 december 2019 i mål nr 2125-19 och 2129-19.
[20] Se t.ex. de till anmälan fogade domarna från Förvaltningsrätten i Stockholm.

Regionens tolkning av denna förändrade praxis är att en fysioterapeuts rätt till ersättning enligt LOF, vare sig det handlar om ersättningens storlek i ett enskilt fall eller om huruvida ersättningsrätten av någon anledning helt har upphört, avgörs av bestämmelserna i LOF och FOF samt de faktiska omständigheterna – inte som en självständig rättsverkan av regionens avregistreringsbeslut.

Kammarrättens uttalanden i domskälen om att ett avregistreringsbeslut inte har någon betydelse för möjligheten att begära och erhålla ersättning, kan således enligt regionens mening inte uppfattas som att avregistreringsbeslut fortsättningsvis inte får fattas eller verkställas. Med andra ord kan alltså regionen även i fortsättningen upphöra med att betala ut ersättning till en fysioterapeut när regionen gör bedömningen att förutsättningarna för rätt till ersättning enligt LOF inte längre föreligger. Inget hindrar heller regionen från att även fortsättningsvis vidta denna åtgärd i formen av ett avregistreringsbeslut.

Regionen beklagar den osäkerhet som anmälaren ger uttryck för vad gäller möjligheten att överklaga regionens avregistreringsbeslut. Regionen har dock utformat handläggning och beslutsfattande av dessa ärenden för att uppnå största möjliga objektivitet, transparens och rättssäkerhet i handläggningen samt för att beslutens laglighet om möjligt ska kunna bli föremål för prövning i domstol.

Regionen anser att det bör vara en uppgift för lagstiftaren att vidta lämpliga åtgärder för det fall att fysioterapeuters möjlighet till domstolsprövning av regionens tillämpning av LOF inte anses tillräcklig.

Ersättningsetablering

Som framgått ovan är avregistreringsbeslut en konsekvens av att regionen bedömt att ersättningsrätten enligt LOF har upphört. Under dessa förutsättningar kan en anmälan om ersättningsetablering från en fysioterapeut inte leda till att förfarande om ersättningsetablering enligt 5 a-h §§ LOF inleds. Fysioterapeuten uppfyller nämligen inte kravet i 5 a § LOF att vara *verksam med rätt till ersättning* enligt LOF.

Regionen bedömer att en fysioterapeut verksam i länet typiskt sett inte kan komma ifråga för samverkansavtal efter genomförd ersättningsetablering på grund av bestämmelsen i 5 e § punkten 3 LOF. Detta eftersom regionen har inrättat valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem på området fysioterapi. Oaktat detta ska varje inkommen anmälan om ersättningsetablering bedömas och handläggas enligt reglerna i 5 a-h §§

LOF. Beslut om att inleda eller inte inleda förfarande om ersättningsetablering med anledning av en anmälan från en fysioterapeut, fattas av hälso- och sjukvårdsnämndens avtalsutskott på delegation från nämnden och kan överklagas i den ordning som gäller för laglighetsprövning enligt KL.

Handläggningen av det ärende (fysioterapeuten L.S.) som omnämns i anmälan

Regionen uppmärksammade under år 2019 att L.S. sedan en längre tid inte bedrev verksamhet på heltid enligt 8 § LOF. Bland annat hade den av L.S. debiterade och av regionen utbetalade ersättningen under åren 2014 – 2019 varierat men inte överstigit 58 procent av vad som anses utgöra heltidsverksamhet. Under åren 2018 och 2019 uppgick verksamheten enligt LOF till ca 31 procent respektive 17 procent av heltid. Verksamheten upphörde helt i september 2019.

Den 27 maj 2019 skickade regionen en förfrågan till L.S. om det fanns något särskilt skäl till att hon inte bedrev sin verksamhet på heltid. L.S. svarade inledningsvis att hon hade rätt att arbeta deltid på grund av särskilda övergångsbestämmelser till LOF. Sedan regionen klargjort att hennes verksamhet inte omfattades av övergångsbestämmelserna, och den 9 augusti 2019 tillsänt henne ett *övervägande om avregistrering,* åberopade L.S. istället undantaget för sjukdom i 8 § andra stycket LOF. Till stöd för detta ingav L.S. vissa handlingar, bland annat ett utdrag från Försäkringskassan som visade att hon hade beviljats sjukpenning i olika grad under olika perioder under åren 1999 – 2018, ett kortfattat intyg från läkare daterat den 23 augusti 2019 enligt vilket ”heltidsarbete är olämpligt och riskerar att äventyra hennes hälsa” och ett läkarintyg daterat den 1 oktober 2019, av vilket framgick bland annat att ett läkarbesök skett cirka ett halvår tidigare och att ett telefonsamtal den 23 augusti 2019 legat till grund för sjukskrivning på 50 procent ett drygt år framåt i tiden räknat från detta datum. Enligt intyget saknades aktuell funktionsnedsättning, men en risk för framtida komplikationer bedömdes föreligga varför tunga lyft och stress borde undvikas. Regionens medicinska rådgivare granskade intyget och bedömde att det inte utgjorde tillräckligt underlag för att bedöma i vilken utsträckning den aktuella sjukdomen hade medfört nedsättning av L.S. arbetsförmåga.

Regionen gjorde mot denna bakgrund bedömningen att L.S. inte hade styrkt sin rätt att uppbära ersättning enligt LOF för verksamhet på deltid och efter att först ha kommunicerat sin bedömning med L.S och gett henne möjlighet att på nytt bemöta övervägandet om avregistrering fattade regionen beslut om att avregistrera L.S. den 14 november 2019.

I samband med överklagandet inkom L.S. med ytterligare handlingar som inte heller bedömdes vara tillräckliga för att styrka att L.S. arbetsförmåga har varit nedsatt på grund av sjukdom i en grad som för den relevanta tidsperioden motsvarade hennes avvikelse från heltidskravet. Även om ingivna intyg hade godtagits i sin helhet vad gäller angivna tidsperioder samt angiven grad av arbetsoförmåga, vilket regionens medicinskt sakkunniga alltså inte har kunnat vitsorda, har L.S. ändå inte visat att avvikelsen från heltidskravet i sin helhet har berott på sjukdom.

I linje med vad Kammarrätten i Stockholm tidigare slagit fast, avslog förvaltningsrätten L.S. överklagande utan att i sak ha prövat L.S. rätt till ersättning enligt LOF på deltid med tillämpning av 8 § andra stycket LOF.

Enligt regionens uppfattning har handläggningen av det aktuella ärendet varit korrekt och bedömningen av L.S. förutsättningar för fortsätt rätt att uppbära ersättning enligt LOF har gjorts på ett noggrant sätt. Regionen har varit tydlig med vad som har krävts i form av intyg eller annat underlag för att kunna åberopa undantaget från heltidskravet, både genom allmän information på regionens hemsida (www.vardgivarguiden.se) och i skriftväxlingen med L.S. i ärendet.

I den mejlväxling med anmälaren som bifogats JO-anmälan, och som JO har begärt regionens kommentar till, har regionen redogjort för sin syn på konsekvenserna av ett avregistreringsbeslut enligt vad som framgår av detta yttrande. Denna syn är enligt regionens mening helt förenlig med hur regionen har argumenterat i aktuella rättsprocesser.

JO RIKSDAGENS OMBUDSMÄN

REMISS

Datum	Dnr	Sid
2020 -12- 17	6942-2020	1 (2)

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Region Stockholm
Box 22550
104 22 Stockholm

Region Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
2020 -12- 18
Dnr

Begäran om yttrande

Hälso- och sjukvårdsnämnden inom Region Stockholm anmodas att yttra sig över vad som framförs i Dominika Borg Janssons anmälan till JO.

Yttrandet ska innehålla en redogörelse för handläggningen och relevant lagstiftning. Av remissvaret ska också myndighetens bedömning av handläggningen i det aktuella ärendet framgå. Vidare ska yttrandet innefatta följande:

1. En beskrivning av hur regionens argumentation om beslutets verkningar i de aktuella domstolsprocesserna förhåller sig till den praktiska hanteringen av dessa ärenden (jämför bl.a. de mejl som bifogats anmälan till JO).

2. En redogörelse för regionens syn på heltidskravet i 8 § lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi. Av redogörelsen ska även framgå vilka möjligheter regionen anser sig ha att kräva särskilda utredningar om enskilda fysioterapeuters sjukdomstillstånd.

De aktuella handlingarna, handling 1 och 2, bifogas.

Berörd befattningshavare bör ges tillfälle att lämna synpunkter. Det ska framgå av remissvaret om så har skett. Det ska även framgå om berörd befattningshavare har fått del av myndighetens remissvar.

Övrigt att tänka på vid besvarande av remiss:

Uppgifter som är integritetskänsliga eller för vilka sekretess gäller bör inte redovisas i större utsträckning än som behövs för att besvara remissen. Om det finns dokumentation hos myndigheten som bedöms relevant för JO att ta del av men som inte bedöms lämplig att ta in i yttrandet, kan där upplysas om att ytterligare information finns och kan rekvireras vid behov. För information om de sekretessbestämmelser som gäller för JO, se http://www.jo.se/Om-JO/Regler-for-JO/Offentlighets--och-sekretesslagen-OSL/

Förkortningar som inte är allmänt kända bör förklaras.

Riksdagens ombudsmän
Box 16327
103 26 Stockholm
Besök: Västra Trädgårdsgatan 4 A

E-post: justitieombudsmannen@jo.se
Telefon: 08-786 51 00
Texttelefon: 020-600 600
Fax: 08-21 65 58

www.jo.se

Till remissvaret ska bifogas ett protokollsutdrag från det sammanträde vid vilket nämnden fattade beslut om yttrande till JO.

Senaste datum för svar är **den 15 mars 2021**.

Remissvaret önskas i två exemplar. Dessutom bör myndighetens yttrande och eventuella underyttranden, om det anses lämpligt, skickas via e-post, helst som Word-dokument, till JOkansli2@jo.se.

Dan Johansson
byråchef

Områdesansvariga föredraganden Agnes Morin är ansvarig handläggare i ärendet.

Information om personuppgiftsbehandlingen hos JO finns på JO:s webbplats under http://www.jo.se/sv/Om-JO/Behandling-av-personuppgifter/

Från: Dominika Borg Jansson <dominika.borg.jansson@fysioterapeuterna.se>
Skickat: den 14 september 2020 13:48
Till: Justitieombudsmannen
Ämne: JO-anmälan från Dominika Borg Jansson via webbplatsen
Bifogade filer: Stockholm FR 27116-19 Dom 2020-08-19beslutLS.pdf; dom LOF ES.pdf; domhs.pdf; domLOL.pdf; bilaga 1ejannonsering.pdf; SV dom LOF.msg

Namn: Borg Jansson, Dominika

Adress:
C/O: Fysioterapeuterna
Gatuadress: Box 3196
Postnr: 10363
Postort: Stockholm

Telefon:
Mobiltelefon: 0709286111
Epost: dominika.borg.jansson@fysioterapeuterna.se

Anmälan mot
Region Stockholm

Ev. dokumentref

Beskrivning
Fysioterapeuterna vill uppmärksamma Justitieombudsmannen på att Region Stockholm återkommande bryter mot lagen om ersättning för fysioterapi (1993:1652), LOF samt den rättspraxis som utformats gällande tolkningen av denna lag.

Fysioterapeuterna utgår från ett specifikt ärende som gäller en av förbundets medlemmar men det finns fler skadelidande, vilket illustreras av de handlingar som biläggs denna anmälan.

Bakgrund
Region Stockholm är huvudman för den offentligt finansierade vården i Stockholms län. Vården utförs dels i offentlig regi, dels av privata vårdgivare som Region Stockholm har avtal med. Omfattningen av och ersättningen för den vård som utförs av privata aktörer regleras i speciella avtal och/eller lag och förordning.
Vad gäller fysioterapi finns bland annat lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, LOF. Av LOF följer en personlig rätt för vissa legitimerade fysioterapeuter att från en region erhålla ersättning ur offentliga medel för utförda fysioterapiåtgärder. Enligt huvudregeln i 5 § LOF ska en fysioterapeut som uppbär ersättning enligt sagda lag ha ett så kallat samverkansavtal med regionen.

LOF utgör en säregen reglering, där rätten att verka inom ramen för lagen är livslång och inte kan återkallas (se mer om detta i den senaste utredningen på området, SOU 2020:19, s. 294). Rätten att verka inom ramen för LOF upphör om fysioterapeuten avlider, blir av med sin legitimation eller låter sin verksamhet bli föremål för så kallad

ersättningsetablering. Det senare innebär att fysioterapeuten, med regionens medgivande, överlåter sin rätt att uppbära ersättning enligt LOF till annan fysioterapeut.

Rätten att överlåta etableringen regleras i 5 a-h § LOF. Om en fysioterapeut som är verksam med rätt till ersättning enligt LOF önskar att överlåta sin etablering ska regionen, enligt 5 b LOF, utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan. Några avsteg från denna process medges inte, låt vara att en ansökan om att få förvärva den utannonserade etableringen kan underkännas om det bedöms att den sökande kan få rätt till offentlig ersättning inom ramen för ett sådant valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem, LOV (5 e § LOF).

Av 8 § LOF framgår att fysioterapiersättning endast lämnas till en fysioterapeut som senast ett år efter det att verksamheten påbörjades bedriver privat fysioterapiverksamhet på heltid. Det finns dock undantag från denna regel i lagrummets andra stycke, vilket stadgar att fysioterapiersättning även lämnas till en fysioterapeut som inte bedriver verksamhet på heltid till följd av sjukdom, ledighet för vård av barn, förestående ålderspensionering, vidareutbildning eller forskning inom yrkesområdet, politiskt eller fackligt uppdrag eller av annat liknande skäl.

Med anledning av de skäl som räknats upp ovan kan en vårdgivare under kortare eller längre tid göra uppehåll i sin verksamhet eller bedriva verksamhet i mindre omfattning (se prop. 1996/97:123, s. 35). Enligt en dom från år 2018 ger 8 § LOF, tillsammans med förarbetsuttalandena om uppehåll under "kortare eller längre tid", stöd för att möjligheterna till undantag inte ska bedömas restriktivt (se dom från Kammarrätten i Göteborg, mål nr. 6579-17 av den 15 juni 2018). I det aktuella målet var det fråga om en fysioterapeut som uppbar sjukersättning på halvtid och alltså bedömdes ha varaktigt nedsatt arbetsförmåga. Detta till trots ansåg domstolen att personen hade rätt att uppbära fysioterapiersättning enligt LOF samt att överlåta sin etablering.

Varken lagtext eller förarbeten till LOF anger att undantaget från heltid pga. sjukdom endast ska kunna göras gällande i de fall där sjukdom kan styrkas medelst ett särskilt utformat läkarintyg, eller att den sökande måste underkasta sig en bedömning av regionens egna experter för att visa att sjukdom föreligger.

I 19 § LOF regleras i vilka fall regionen kan kvitta, återkräva eller innehålla betalning i förhållande till en fysioterapeut som är verksam inom LOF. Enligt nämnda lagrum får regionen i fall där en fysioterapeut har fått ersättning med för högt belopp, återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. Regionen får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från fysioterapeuten på fysioterapiersättning. Vidare får regionen, om en fysioterapeut trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär fysioterapiersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, sätta ned den samlade fysioterapiersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp. Några andra sätt för regionen att påverka fysioterapeutens rätt till ersättning ger LOF inte utrymme till. Rätten att verka inom ramen för LOF är, som redan nämnts, livslång.

Då det inte är möjligt för en region att "dra in" en etablering saknar också LOF överklagandemöjligheter vad gäller den typen av beslut. Under årens lopp har dock Region Stockholm skapat ett eget system som går ut på att avstänga fysioterapeuter verksamma enligt LOF från rätten till fysioterapiersättning. Detta sker på följande sätt. Region Stockholm skickar fysioterapeuter verksamma enligt LOF samt läkare verksamma inom ramen för lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning – en "tvillinglag" till LOF – så kallade avregistreringsbeslut (se bilagda domar, där avregistreringsbesluten ingår som

bilagor). Av besluten framgår att om vårdgivarens verksamhet inte når upp till en omfattning motsvarande heltid kommer Region Stockholm att avregistrera personen från förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF (respektive läkare verksamma enligt LOL), vilket innebär att rätten att uppbära ersättning enligt LOF och LOL upphör.

Närmare om avregistreringsbesluten
Tidigare har avregistreringsbesluten kunnat upphävas genom laglighetsprövning. Sedan några månader tillbaka är dock denna möjlighet borta. I en dom avseende LOL slog kammarrätten i Stockholm fast att ett avregistreringsbeslut inte går att upphäva. Detta skedde mot bakgrund av Region Stockholms argumentation om att avregistreringsbesluten endast handlar om vilket verktyg som regionen administrerar utbetalningarna i och inte rätten till ersättning per se, samt att den beslutsfattande tjänstemannen de facto inte ägde rätt att sätta ned utbetalningarna till 0 kronor (se dom från Kammarrätten i Stockholm av den 20 december 2019 med målnummer 2125-19, nedan refererad till som "kammarrättsmålet", som också biläggs anmälan).
Mot bakgrund av detta uttalande konstaterade kammarrätten att frågan om hur utbetalningar administreras är en angelägenhet för regionen och, vidare, att avregistreringsbesluten saknar rättslig verkan och således inte påverkar rätten att uppbära ersättning enligt LOL. Detta har sedan upprepats av förvaltningsrätten i Stockholm i ett antal domar under år 2020 (se bilagda domar). Domstolen utgår alltså från de uppgifter som lämnats av Region Stockholm i "kammarrättsmålet", dvs. att avregistreringsbesluten endast handlar om hur ersättning administreras och inte om att den uteblir helt och hållet.

Region Stockholm har dock inte ändrat sitt agerande vad gäller avregistreringsbesluten. I strid med sin egen argumentation i "kammarrättsmålet" och rättens uttalanden om att avregistreringsbeslut saknar rättslig verkan har Region Stockholm verkställt besluten på ett sätt som innebär att vårdgivare helt fråntas möjligheten att uppbära ersättning enligt LOF/LOL och att få annonsera ut sin etablering. Detta styrks av bifogad mejlkorrespondens mellan Fysioterapeuterna och regionen, varom mera nedan, samt av bifogat beslut avseende nekad rätt till ersättningsetablering (se bilagda handlingar).

Det enda sättet för en enskild vårdgivare att hävda sin rätt till ersättning blir därför att föra talan i allmän domstol avseende den fordran som skulle uppstå på regionen om personen, trots avregistreringsbeslutet, skulle fortsatta ge vårdåtgärder inom ramen för LOF/LOL.
Att, som ett resultat av ett avregistreringsbeslut, behöva föra talan i allmän domstol för att få sin fordran fastställd utgör inte en hållbar lösning för individen och kan inte heller ha varit lagstiftarens intention, annat än i de fall där tveksamheter i debiteringen uppstår och fysioterapeuten exempelvis vill föra talan om en kvittning som regionen har gjort. En sådan ordning skulle även vara extremt tvistedrivande.

För enskilda individer som saknar ekonomiska förutsättningar att driva fall i allmän domstol, skulle en ordning där regionen beslutar att utfärda ett avregistreringsbeslut och därefter slutar utbetala ersättning nästan oundvikligen leda till konkurs och därmed även till att vårdkontinuiteten sätts ur spel. En privatpraktiserande vårdgivare arbetar i egna lokaler. När vårdgivaren inte längre får någon ersättning har hon eller han inte längre råd att betala hyresavgiften och andra omkostnader. När väl en domstolsprocess i allmän domstol är över har personen sannolikt förlorat sitt hyresavtal. Att hitta lämpliga lokaler där momsfri verksamhet ska bedrivas och som också uppfyller alla lagkrav som ställs på den formen av verksamhet är i dag tämligen svårt. En sådan utveckling skulle således innebära, om än inte i teorin så i praktiken, betydande ingrepp i individens äganderätt.

Indirekt leder också en sådan ordning till en situation där den enskilde fråntas rätten till effektivt rättsmedel. Det sätt på vilket Region Stockholm tillämpar avregistreringsbesluten strider således inte enbart mot regionens egna uttalanden i "kammarrättsmålet" och kammarrättens och förvaltningsrättens uttalanden om att avregistreringsbeslut saknar rättslig verkan, utan även mot de grundläggande principer som utmärker en rättsstat.

Konsekvenserna av ett avregistreringsbeslut på individnivå – Lena Sundelins fall
Lena Sundelin (nedan LS) har varit verksam inom ramen för LOF sedan år 1984. År 2018 upptäckte läkarna ett stort torakalt aortaaneurysm. Tillståndet har lett till en nedsättning av LS:s arbetsförmåga. LS lider även av ADHD och har genom åren också behandlats mot depression och utmattning. Detta framgår av flera läkarintyg, bland annat från specialister från Ersta Hjärtmottagning som Region Stockholm tagit del av och som kan lämnas till JO på begäran.

De läkare som LS har varit i kontakt med bedömer att heltidsarbete kan äventyra hennes hälsa och t.o.m. leda till döden, då aortan kan brista vid längre tids stress. Även dessa bedömningar styrks av läkarintyg som Region Stockholm har tagit del av. Av läkarintygen i fråga, som utgår från Försäkringskassans mall, framgår vilket sjukdomstillstånd som LS lider av, hur tillståndet påverkar hennes aktivitetsförmåga och hur länge funktionsnedsättningen bedöms bestå.

Trots att LS uppvisat flera läkarintyg, varav flera från ledande hjärtspecialister, ansåg Region Stockholm att LS inte visat att rätt att verka i mindre omfattning med anledning av sjukdom förelåg och avregistrerade henne ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF. Av avregistreringsbeslutet framgår att Region Stockholm har bedömt de av LS insända läkarintygen och konstaterat att dessa inte "ger rätt till avvikelse från heltidskravet enligt LOF". Det kan tilläggas att flera fysioterapeuter i liknande fall som ingivit läkarintyg inte heller fått dessa godkända av regionen, trots att samma intyg godkänts av Försäkringskassan. I vissa fall har regionen även krävt att fysioterapeuten ska underkasta sig undersökning utförd av regionens egna experter för att sjukdom skulle anses styrkt.

LS överklagade beslutet till förvaltningsrätten i Stockholm som avslog överklagandet med hänvisning till "kammarrättsmålet". Förvaltningsrätten uttryckte, i likhet med kammarrätten, att ett avregistreringsbeslut är av administrativ karaktär och saknar rättslig verkan.

Med domen i hand vände sig LS genom Fysioterapeuterna till Region Stockholm för att säkerställa att domen efterlevdes. Regionens svar biläggs denna anmälan. Svaret visar att Region Stockholm, domsluten till trots, avser att fortsätta verkställa avregistreringsbesluten på samma sätt som tidigare. Svaret ger även prov på en diametralt annorlunda syn på avregistreringsbeslutens innebörd än vad som förmedlades av Region Stockholm i "kammarättsmålet". För LS innebär det att hon nu varken får uppbära fysioterapiersättning eller ha rätt att få sin etablering utannonserad av regionen. LS är endast en i raden av många människor som ägnat merparten av sina yrkesverksamma liv åt att erbjuda vård till Stockholms invånare och som nu får se sitt livsverk raserat utan att kunna göra något åt det.

Sammanfattning
Fysioterapeuterna ser framför allt följande punkter som särskilt problematiska. Den första punkten gäller Region Stockholms syn på heltidskravet i 8 § LOF och vad som enligt regionen krävs för att styrka sjukdom. Efter domen från 2018 där kammarrätten slog fast

att vårdgivare har rätt att arbeta i mindre omfattning än heltid även under längre perioder har Region Stockholm i stället kommit att avfärda fullt adekvata läkarintyg, inklusive sådana som godkänts av Försäkringskassan och där någon jävsituation eller likande omständigheter inte förelegat. Vidare har regionen krävt att enskilda fysioterapeuter ska underkasta sig bedömningar av regionens experter för att kunna styrka sjukdom. Fysioterapeuterna är av uppfattningen att ett sådant förfarande saknar stöd i LOF och att kravet på att underkasta sig en undersökning utförd av en specifik vårdgivare under vissa förutsättningar även kan anses strida mot enskildas intresse av skydd för personlig integritet jämlikt artikel 8 EKMR.

Den andra punkten gäller hur Region Stockholm har implementerat och fortsätter att implementera de så kallade avregistreringsbesluten. Region Stockholm verkställer besluten på ett sätt som innebär att rätten att uppbära fysioterapiersättning uteblir (sätts till 0 kronor), trots att det i "kammarrättsmålet" och i efterföljande praxis slagits fast att besluten i fråga saknar rättslig verkan och inte kan påverka rätten till ersättning och således möjligheten att verka inom ramen för LOF (se bilagd mejlkorrespondens med regionen för att se hur regionen hanterat denna fråga).

Vid sidan av rätten till fysioterapiersättning har fysioterapeuter verksamma enligt LOF också möjlighet att överlåta sin etablering. Ett första steg i en sådan överlåtelse är rätten att få sin verksamhet utannonserad av regionen. Även denna rätt har nekats bland annat med hänvisning till ett avregistreringsbeslut (se bilaga 1).

Omständigheten att Region Stockholm inte annonserar ut fysioterapietableringar framgår också av informationen på regionens hemsida som riktar sig till vårdgivare verksamma inom ramen för LOF (se närmare under följande länk: https://vardgivarguiden.se/avtal/vardavtal/lagreglerade/ersattningsetableringar/)

Som redan nämnts, har regionen en lagstadgad skyldighet att publicera en ansökningsinbjudan avseende så kallad ersättningsetablering, låt vara att regionen sedan kan neka specifika sökande att överta etableringen med hänvisning till att dessa personer i stället kan verka inom ramen för valfrihetssystemet.

Genom att neka publicering bryter Region Stockholm mot 5 b LOF. Dessutom avgör regionen på förhand en fråga som det i slutänden ankommer på en domstol att bedöma. På så sätt iklär sig regionen rollen av motpart såväl om lagstiftare och domstol, något som ter sig främmande i en rättsstat.

Det är allmänt känt att regionerna inte är nöjda med LOF och LOL, som de anser inkräktar på det regionala självstyret. Lösningen med en bristfällig reglering är emellertid inte att eliminera de vårdgivare som, i flertalet fall sedan mycket lång tid tillbaka, verkar inom dessa lagars ramar, utan att på ett sakligt sätt lyfta behovet av lagreformer med beslutsfattare.

Fysioterapeuterna hoppas därför att JO uppmärksammar denna utveckling och att eventuell kritik kan få Region Stockholm att upphöra med ett förfarande som saknar stöd i lag och som dessutom kan leda till att vård- och rehabiliteringsbehoven i Stockholm blir allt svårare att tillgodose.

Anmälarens syn på händelsen

Region Stockholm har brutit mot LOF samt den rättspraxis som har utformats gällande sagda lag på det sätt som beskrivits ovan.

Övrig information
Fysioterapeuterna vill gärna få tillfälle att yttra sig över eventuellt svar från Region Stockholm.

#2

Dominika Borg Jansson BILAGA 1

Till: Dominika Borg Jansson
Ämne: Sv: SV: etablering 20191127.docx

Från: [redacted]
Skickat: torsdag, december 5, 2019 5:47 em
Till: Dominika Borg Jansson
Ämne: Fwd: SV: etablering 20191127.docx

Skickat från min iPhone

Vidarebefordrat brev:

> **Från:** Peter Bolin <peter.bolin@sll.se>
> **Datum:** 5 december 2019 13:31:53 CET
> **Till:** [redacted]
> **Kopia:** Susanna Widell <susanna.widell@sll.se>, "marie.granberg@fysioterapeuterna.se" <marie.granberg@fysioterapeuterna.se>, "dominika.borg.jansson@fysioterapeuterna.se" <dominika.borg.jansson@fysioterapeuterna.se>, Karin Bengtsson <karin.t.bengtsson@sll.se>
> **Ämne: SV: etablering 20191127.docx**
>
> Hej [redacted],
>
> Avregistreringsbeslutet innebär att bara besök till och med den 31 december 2019 ersätts. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att följa upp vårdgivare som har haft vikarie på grund av förestående ålderspensionering. Så långt det är möjligt försöker förvaltningen ta hänsyn till patientsäkerheten och vårdgivarens intresse av att avsluta verksamheten enligt planering. Den maximala tiden för nedtrappning är två år, vilket passerades i augusti. Apropå din fråga om ytterligare tid för avslutning vore jag tacksam för en närmare beskrivning. Hur många inplanerade patientbesök är det fråga om?
>
> Avseende frågan om överlåtelse av din etablering gäller dels att en "köpare" av verksamhet endast kan ta över verksamheten med "motsvarande villkor" som överlåtaren, och här gäller avregistreringen, och dels att ett förfarande med försäljning, så kallad ersättningsetablering tar 9-12 månader. Men framförallt gäller en begränsning i möjligheten att teckna samverkansavtal för din verksamhet eftersom Region Stockholm inte tecknar samverkansavtal då det finns vårdval inom området.
>
> Se lagen om ersättning för fysioterapi, se punkt 3 nedan,
>
> 5 e § Landstinget ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som
> 1. vid övertagandet av verksamheten kan uppfylla de krav som anges i 7-9 §§,
> 2. inte har uteslutits enligt 5 d §, och
> 3. inte redan har, eller kan få, rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett sådant valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem."
>
> Med vänliga hälsningar

Peter Bolin

Peter Bolin
Enhetschef
Enheten för Enskilda Vårdgivare och Avdelningsstöd
Avdelningen för Särskilda Vårdfrågor

Region Stockholm
Hälso-och sjukvårdsförvaltningen
Box 6909
102 39 Stockholm
Besöksadress: Lindhagensgatan 98
Växel: 08-123 132 00
E-post till enheten: eva.hsf@sll.se
Arvodering och tjänster: www.arvportalen2.sll.se Besök vår webbplats: www.vårdgivarguiden.se

-----Ursprungligt meddelande-----
Från: [redacted]
Skickat: den 27 november 2019 12:12
Till: Peter Bolin <peter.bolin@sll.se>
Kopia: Susanna Widell <susanna.widell@sll.se>; marie.granberg@fysioterapeuterna.se; dominika.borg.jansson@fysioterapeuterna.se
Ämne: etablering 20191127.docx

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM

Avdelning 33

DOM
2020-09-02
Meddelad i Stockholm

Mål nr
27112-19

KLAGANDE
Kerstin Helén Sander, 19570408-2923

Ombud: Dominika Borg Jansson

MOTPART
Region Stockholm, hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

ÖVERKLAGAT BESLUT
Region Stockholms beslut 2019-11-20, se bilaga 1

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 **E-post**: avd33.fst@dom.se https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Region Stockholm, beslutade den 20 november 2019 att avregistrera Helén Sander från förteckningen över fysioterapeuter enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, LOF. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Helén Sander yrkar att beslutet ska upphävas och att förvaltningsrätten ska finna att hon omfattas av övergångsreglerna i LOF och därmed har rätt att bedriva verksamhet enligt LOF i mindre omfattning än heltid samt kvarstå i förteckningen över verksamma fysioterapeuter. I andra hand yrkar hon, om förvaltningsrätten anser att hon inte omfattas av övergångsbestämmelserna, att hon ska anses omfattas av undantaget i 8 § andra stycket. Hon för fram bl.a. följande till stöd för sin talan. Beslutet strider mot 13 kap. 8 § första stycket punkten 1 och 4 kommunallagen (2017:725). Hon omfattas av övergångsbestämmelserna till LOF vilka anger att hon har rätt att bedriva verksamhet enligt LOF i mindre omfattning än heltid och stå kvar i förteckningen över fysioterapeuter med verksamhet enligt LOF. För det fall hon bedöms inte omfattas av övergångsbestämmelserna är undantags-bestämmelsen i 8 § andra stycket LOF tillämpliga vilket anger en rätt att verka i mindre omfattning än heltid med anledning av förestående ålderspensionering. Beslutet att avregistrera henne från förteckningen över fysioterapeuter innebär att hon inte har rätt att uppbära fysioterapiersättning, inte kan fortsätta bedriva sin verksamhet och mister sin försörjningskälla. En fysioterapeut som var verksam mot fysioterapiersättning utan att ha samverkansavtal med landstinget (numera Regionen) hade vid ikraftträdandet av LOF rätt att uppbära fysioterapiersättning även utan uppfyllandet av bl.a. heltidskravet om inte verksamheten förändrats i väsentligt hänseende. Om verksamheten bedöms ha förändrats väsentligt ska en prövning göras enligt bestämmelserna i LOF, däribland undantagen i 8 § 2 st. Hon har tillåtits verka i mindre omfattning än heltid i trettio år utan anmärkningar från Regionen. Regionens beslut att avregistrera henne ur

förteckningen medför att hon inte längre har rätt att uppbära offentlig finansiering. Vid ett så stort ingrepp i en enskilds ekonomi är det av yttersta vikt att det är tydligt på vilken lag beslutet har grundats och hur den enskilde ska tolka bestämmelsen. Regionens handlande under trettio år torde tala för att hennes tolkning av bestämmelsen har varit korrekt. Inkomstskillnaderna per år kan i vart fall inte beaktas vid en jämförelse då taxan har ändrats vilket har föranlett en ökning av ersättningen över tid. Hon har varit av uppfattningen att övergångsbestämmelserna gäller för hennes verksamhet och Regionen har handlat som om reglerna är tillämpbara för henne. Hon har ingen annan inkomst än fysioterapiersättning och hoppas därför kunna fortsätta arbeta inom ramen för sin etablering och ge sina patienter kontinuitet i vården. Det som borde vara avgörande är inte hur ett beslut rubriceras utan vilka verkningar det de facto får för den enskilde, något annat kan leda till mycket negativa konsekvenser för individen. Om regionens beslut om att rätten till fysioterapiersättning upphör får stå fast blir vårdgivaren helt utan fysioterapiersättning eller tvingas föra fastställelsetalan i allmän domstol avseende den fordran som skulle uppstå på regionen om personen, trots avregistreringsbeslutet, skulle fortsätta ge vårdåtgärder inom ramen för LOF. Detta utgör inte en hållbar lösning för individen och kan inte heller ha varit lagstiftarens intention annat än i de fall där tveksamheter i debiteringen uppstår och fysioterapeuten exempelvis vill föra negativ fastställelsetalan om en kvittning som regionen gjort eller bestrida regionens återbetalningskrav. För enskilda individer som saknar ekonomiska förutsättningar att driva fall i allmän domstol innebär det nästan oundvikligen konkurs och därmed även att vårdkontinuiteten sätts ur spel. En sådan utveckling skulle vidare innebära, om än inte i teorin så i praktiken, att rätten till adekvat rättsmedel fråntogs individen.

Regionen motsätter sig bifall till överklagandet och för fram bl.a. följande. Beslutet är förenligt med lag och författningar och Helén Sander har inte

visat på någon annan omständighet som kan utgöra grund för att det överklagade beslutet ska upphävas.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Det överklagade beslutet kan endast prövas i den för laglighetsprövning stadgade ordningen enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), KL. Vid en prövning enligt KL kan förvaltningsrätten inte pröva det överklagade beslutets lämplighet eller skälighet, utan prövningen är enbart begränsad till om beslutet ska upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL.

Enligt 13 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas, om
1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.
Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Vid prövningen av överklagandet får domstolen enligt 13 kap. 7 § KL inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång.

Enligt 8 § LOF lämnas fysioterapiersättning endast till en fysioterapeut som senast ett år efter det att verksamheten påbörjades bedriver privat fysioterapiverksamhet på heltid. Fysioterapiersättning lämnas även till en fysioterapeut som inte bedriver verksamhet på heltid till följd av sjukdom, ledighet för vård av barn, förestående ålderspensionering, vidareutbildning eller forskning inom yrkesområdet, politiskt eller fackligt uppdrag eller av annat liknande skäl.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om regionens beslut att avregistrera Helén Sander ur regionens förteckning över verksamma fysioterapeuter enligt LOF ska upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL.

Det överklagade beslutet innebär att Helén Sander avregistreras ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 1 mars 2020. Förvaltningsrätten konstaterar att det inte finns några bestämmelser som anger att en fysioterapeut måste vara uppförd i en sådan förteckning som det nu är fråga om. Regionen har inte heller någon skyldighet att föra förteckning över verksamma fysioterapeuter enligt LOF. Regionens beslut om avregistrering av fysioterapeuter i den aktuella förteckningen saknar alltså rättslig verkan i sig (jfr Kammarrätten i Stockholms domar i mål nr 2125-19 och 2129-19). Hur regionen väljer att administrera aktuella utbetalningar är en angelägenhet för regionen och kan inte anses strida mot någon lag eller annan författning. En registrering i förteckningen är inte en förutsättning enligt LOF för att kunna utfå ersättning enligt lagen. En avregistrering ur förteckningen kan därför inte anses vara lagstridig (jfr Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 8694-19).

Helén Sander har i övrigt inte fört fram något som visar att det överklagade beslutet är olagligt på någon av de grunder anges i 13 kap. 8 § KL. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR- 03).

Karin Königsson
Rådman

Föredragande juristen David Torenfält har föredragit målet.

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Avdelningen särskilda vårdfrågor
Enheten enskilda vårdgivare och e-hälsoinsatser

BESLUT
2019-11-20

Kombika 92321
HSN 2019-2075

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 33

INKOM: 2019-12-02
MÅLNR: 27112-19
AKTBIL: 3

K Helen Sander
Lindhagensgatan 139
112 15 Stockholm

Saken
Rätt till ersättning enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF).

Beslut
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen beslutar att avregistrera dig ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 1 mars 2020.

Motivering
Vid uppföljning av din verksamhet har förvaltningen funnit att du inte uppfyller kravet om heltidsverksamhet enligt LOF. Med anledning av detta skickade förvaltningen den 16 september 2019 en förfrågan till dig, i vilken du ombads uppge eventuella anledningar till att du inte uppfyller kravet om heltid. Den 8 oktober 2019 inkom ditt svar till förvaltningen.

I ditt svar uppger du att det stämmer att du har arbetat deltid sedan du fick din personliga etablering från Försäkringskassan 1983/1984. Du hänvisar till övergångsbestämmelserna i LOF och anser att du därmed har rätt att fortsätta din verksamhet i samma omfattning som tidigare.

Enligt förvaltningen omfattas du dock inte av övergångsbestämmelserna i LOF, då din verksamhet har förändrats i väsentligt hänseende genom åren. Du omfattas därmed av villkoren i lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF). Då du under de senaste två åren har bedrivit en verksamhet som motsvarar högst 50% av heltid, uppfyller du inte villkoren i denna lag.

Med anledning av ovanstående beslutar hälso- och sjukvårdsförvaltningen att avregistrera dig ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 1 mars 2020.

SVERIGES DOMSTOLAR

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?
Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

   Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

   Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Anvisningar för överklagande FR-03 – Överklagandetid 3 v - PT • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2020-05

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Anvisningar för överklagande FR-03 – Överklagandetid 3 v - PT • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2020-05

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM
Avdelning 33

DOM
2020-06-09
Meddelad i Stockholm

Mål nr
11538-19

SÖKANDE
Elisabet Schell, 450529-0728
Torsburgsvägen 2
168 55 Bromma

MOTPART
Region Stockholm
Box 22550
104 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens beslut 2019-04-05, se bilaga 1
Dnr HSN 2019-0897

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTEN AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om omprövning av motiveringen i Region Stockholms beslut och avslår överklagandet i övrigt.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 **E-post**: avd33.fst@dom.se https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm (regionen) beslutade den 4 april 2019 att avregistrera Elisabet Schell ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, LOF. Som skäl för beslutet angavs sammanfattningsvis att Elisabet Schells verksamhet inte uppfyller kravet på heltidsverksamhet enligt 8 § LOF eftersom hon endast varit verksam i genomsnitt 20 – 25 % av ersättningstaket under de senaste två åren, se bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

Elisabet Schell begär omprövning av regionens beslut och dess motivering och anför bl.a. följande. Till följd av sjukdom, olycksfall och studier har hon inte bedrivit verksamhet på heltid och dessa periodvisa förhinder har utgjort giltiga skäl enligt lag. Skälen till nedsatt aktivitet ska prövas enligt formuleringen "annat liknande skäl" i 8 § LOF. Regionen har dock inte beaktat orsakerna till lägre aktivitet, varför beslutet strider mot 8 § LOF och bestämmelsens avsedda tillämpning. Hon bestrider att hon i snitt endast skulle ha uppfyllt 20 – 25 % av heltidskravet i LOF under den bedömda 24-månadersperioden eftersom detta enbart motsvarar den mottagning hon har haft. Hon drabbades av en komplicerad högersidig axelskada som bl.a. resulterade i två operationer, synnerligen inskränkt rörelseförmåga, mer än ett års rehabilitering och nedsatt arbetsförmåga t.o.m. hösten 2017. I april 2017 insjuknade hon i en komplicerad öroninflammation med bl.a. feber, fortsatt värk, yrsel, balansstörning, nedsatt hörsel och nedsatt arbetsförmåga. I juli 2017 drabbades hon av en fraktur i vänster fot med invalidisering, hög smärta, stora gångsvårigheter och fördröjd läkning. Under våren 2018 fick hon influensa med feber vid minst två tillfällen och var då inte arbetsför. Därtill drabbades hon av en fallolycka med skadat pekfinger och ledbandsskada som resulterade i att fingret behövde spjälas och att hon

därmed saknade två fungerande händer. Det är orimligt att helt bortse från ovan nämnda sjukdomar och funktionsnedsättningar. Samtliga händelser medförde nedsatt arbetsförmåga i varierande omfattning men trots det har regionen bedömt henne som helt frisk. Hon har inte varit sjukskriven eller uppburit sjukpenning eftersom hon i egenskap av egen företagare inte har för vana att bli sjukskriven i onödan. I LOF definieras dock inte sjukdom som sjukskrivning med läkarintyg. Även en lekman förstår att en heltidstjänstgöring som fysioterapeut inte kan genomföras vid dessa förhållanden. Hon har lämnat läkarintyg och beskrivande underlag för samtliga omständigheter men regionen anser inte att det åberopade underlaget visar sjukdomar och nedsatta arbetsförmåga.

Vidare bedrev hon heltidsstudier inom yrket under fem veckor i december 2017 – januari 2018 med tidskrävande resor, vilket regionen inte har beaktat. Under januari – februari 2019 genomförde hon en lång resa under sju veckor som medförde mycket låg aktivitet i verksamheten, vilket hon meddelade regionen på förhand. När regionen fattade sitt beslut i april 2019 inkluderades även mars månad 2019 trots att fakturor för denna månad ännu inte hade inkommit.

Av de senaste 24 månaderna ska den bästa tolvmånadersperioden räknas, vilket är den efterfrågade perioden den 1 april 2017 – 31 mars 2018. Under denna period var hon icke-arbetsför cirka 80 % av arbetstiden p.g.a. sjukdom, skada och studier. Övrig tid arbetade hon efter bästa förmåga. Under perioden motsvarar den totala aktiviteten för arbete, sjukdom och studier i snitt 110,8 % eller, enligt alla beräkningssätt, minst 83,3 % vilket med god marginal överstiger heltidskravet på 75 %. Hon åberopar omfattande redovisning till styrkande av detta. Regionen har dock beaktat flera perioder långt tillbaka i tiden som inte har med ärendet att göra, t.ex. tidsperioder med godkänd studieledighet och tidsperioden inför eventuell pensionering. Den relevanta perioden föregicks av nedsatt tjänstgöring

under två år inför eventuellt pensionering men istället fortsatte hon att arbeta heltid från juli 2016. Under april och maj 2019 arbetade hon också heltid och även om dessa månader ligger utanför den efterfrågade mätperioden visar detta att hon kunnat arbeta heltid efter skadeperioderna.

Till stöd för talan ger hon in och åberopar bl.a. journalkopior, läkarintyg, utbildningsintyg, lista över sjukbesök under 2016 – 2019, egna sammanställningar, tidrapporter och beskrivningar av orsakerna till låg aktivitet samt ett yttrande från Fysioterapeuterna. Hon framhåller att handlingarna inte åberopas som sjukintyg eller intyg på sjukskrivning utan avser att verifiera skadorna samt att sjukbesöken har ägt rum. Enligt regionen fordras "läkarintyg eller motsvarande" och hon anser att underlaget utgör just detta.

Regionen anser att överklagandet ska avslås och tillägger bl.a. följande. Elisabet Schell har inte visat att det finns grund enligt 13 kap. 8 § kommunallagen (2017:725), KL, för att upphäva det överklagade beslutet. Beslutet är fattat i laga ordning och strider inte mot LOF eller någon annan författning. Sedan i vart fall år 2010 har Elisabet Schell bedrivit sin fysioterapiverksamhet i begränsad omfattning, trots att huvudregeln i LOF kräver att verksamheten bedrivs på heltid. Regionen godtog hennes uppgifter om att skälen för att verksamheten bedrevs i begränsad omfattning var forskning inom hennes verksamhetsområde och förestående ålderspensionering. När tvåårsperioden för förestående ålderspensionering gick ut i juni 2016 framkom dock att hon inte längre hade för avsikt att sluta arbeta, men verksamheten bedrevs fortfarande inte på heltid. Regionen har tydligt påtalat vikten av skriftliga intyg gällande skälet för avvikande från heltidskravet och att nedsatt arbetsförmåga ska styrkas med läkarintyg avseende såväl tidsperiod som omfattning. Det är den debiterande fysioterapeuten som har bevisbördan för att förutsättningarna för rätten till ersättning enligt LOF är uppfyllda. En fysioterapeut anses heltidsverksam om han eller hon arbetar

minst 35 timmar per vecka i genomsnitt eller har arbetat minst denna tid någon tolvmånadersperiod under de senaste två åren. Elisabet Schell har i genomsnitt debiterat 20 % av heltid under den tvåårsperiod som föregick beslutet om avregistrering, vilket även framgår av hennes egen redovisning. Ingen av de åberopade handlingarna innehåller tillräckliga uppgifter för att göra en objektiv medicinsk bedömning av hennes arbetsförmåga under den aktuella perioden.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Det överklagade beslutet kan endast prövas i den för laglighetsprövning stadgade ordningen enligt 13 kap. KL. Vid en prövning enligt KL kan förvaltningsrätten inte pröva det överklagade beslutets lämplighet eller skälighet, utan prövningen är enbart begränsad till om beslutet ska upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL. Elisabet Schells begäran om en ny prövning av hennes ärende ryms alltså inte inom ramen för prövningen i detta mål.

Enligt 13 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas, om
1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.
Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Enligt 8 § LOF lämnas fysioterapiersättning endast till en fysioterapeut som senast ett år efter det att verksamheten påbörjades bedriver privat fysioterapiverksamhet på heltid. Fysioterapiersättning lämnas även till en

fysioterapeut som inte bedriver verksamhet på heltid till följd av sjukdom, ledighet för vård av barn, förestående ålderspensionering, vidareutbildning eller forskning inom yrkesområdet, politiskt eller fackligt uppdrag eller av annat liknande skäl.

Yrkandet om att förvaltningsrätten ska ompröva motiveringen i Region Stockholms beslut

Elisabet Schell yrkar bl.a. att förvaltningsrätten ska ompröva motiveringen i regionens beslut gällande att hon i snitt endast uppfyllt 20 – 25 % av heltidskravet under den bedömda 24-månadersperioden.

Den första frågan som förvaltningsrätten har att ta ställning till är därför om en sådan begäran kan prövas i målet.

Av 13 kap. 1 § KL följer att varje medlem av en kommun eller region har rätt att få lagligheten av kommunens eller regionens beslut prövad genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten. Vid denna prövning får domstolen inte ändra beslutet utan endast upphäva det. Domstolens prövning omfattar bara beslutets laglighet, inte dess lämplighet.

Följaktligen konstaterar förvaltningsrätten att rätten att få lagligheten av ett beslut prövad inte omfattar någon rätt till omprövning av beslutets motivering. Elisabet Schells begäran om omprövning av själva motiveringen till det överklagade beslutet kan därför inte prövas inom den begränsade ramen för laglighetsprövning i detta mål. Hennes yrkande i denna del ska därför avvisas.

Förvaltningsrättens bedömning i övrigt

Frågan i målet är om regionens beslut att avregistrera Elisabet Schell ur regionens förteckning över verksamma fysioterapeuter enligt LOF ska upphävas av någon sådan orsak som anges i 13 kap. 8 § KL.

Vid laglighetsprövning är utgångspunkten att klaganden har bevisbördan för att det föreligger omständigheter som innebär att ett kommunalt beslut ska upphävas (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2010 ref. 119 I-II).

Förvaltningsrätten kan konstatera att det inte finns några bestämmelser som anger att en fysioterapeut måste vara uppförd i en sådan förteckning som det nu är fråga om. Regionen har inte heller någon skyldighet att föra förteckning över verksamma fysioterapeuter enligt LOF. Regionens beslut om avregistrering av fysioterapeuter i den aktuella förteckningen saknar alltså rättslig verkan i sig (jfr Kammarrätten i Stockholms domar i mål nr 2125-19 och 2129-19). Hur regionen väljer att administrera aktuella utbetalningar är en angelägenhet för regionen och kan inte anses strida mot någon lag. En registrering i förteckningen är inte en förutsättning enligt LOF för att kunna utfå ersättning enligt lagen, varför en avregistrering från förteckningen därmed inte kan anses lagstridig (jfr Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 8694-19). Vidare framgår det inte heller att Elisabet Schell skulle vara förhindrad att söka fysioterapiersättning även efter den 31 maj 2019.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att regionens beslut om att avregistrera Elisabet Schell ur förteckningen över verksamma fysioterapeuter enligt LOF inte är olagligt på någon av de grunder som hon framfört. Överklagandet ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Maria L. McMurray
Rådman

Föredragande jurist Kajsa Sjerén har föredragit målet.

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Avdelningen för särskilda vårdfrågor.
Enheten för enskilda vårdgivare och avdelningsstöd

BESLUT
2019-04-05

Kombika 92757
HSN 2019-0897

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 33

INKOM: 2019-05-13
MÅLNR: 11538-19
AKTBIL: 2

Elisabet Schell
Torsburgsvägen 2
168 55 Bromma

EXPEDIERAT
2019 -04- 05
Stockholms läns landsting
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Saken

Rätt till ersättning enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF).

Beslut

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen beslutar att avregistrera dig ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 31 maj 2019.

Motivering

Din verksamhet bedrivs enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF). I 7-9 §§ LOF stadgas om särskilda krav på fysioterapiverksamheten. Enligt 8 § LOF gäller som en förutsättning för rätt till fysioterapiersättning att verksamheten bedrivs på heltid: *"En fysioterapeut anses som heltidsverksam om han eller hon arbetar minst 35 timmar per vecka i genomsnitt eller har arbetat minst denna tid någon tolvmånadersperiod under de senaste två åren."*

Vid uppföljning av din verksamhet har hälso- och sjukvårdsförvaltningen funnit att du inte uppfyller kravet om heltidsverksamhet enligt 8 § LOF, eftersom du endast har varit verksam till i genomsnitt 20-25 procent av takbelopp 1 (ditt ersättningstak) mellan april 2017 och mars 2019, det vill säga under de senaste två åren. Hur ersättningstaket förhåller sig till en full årsarbetstid framgår av 17 § första stycket LOF.

Undantag från ovan nämnda heltidskrav gäller enligt 8 § andra stycket LOF om fysioterapeuten till följd av exempelvis sjukdom eller vidareutbildning inte bedriver verksamhet på heltid.

Under den tid som du inte har uppfyllt heltidskravet enligt 8 § LOF, har du inte inkommit med någon information om detta till förvaltningen.

När förvaltningen har uppmärksammat avvikelsen från heltidskravet har du på förfrågan från förvaltningen angett nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom samt studier som anledningar till att du inte har uppfyllt kravet om heltid.

Förvaltningen har berett dig tillfälle att inkomma med intyg som underlag för att visa du till följd av sjukdom och/eller av annan anledning inte har bedrivit verksamhet på heltid.

Förvaltningen har bedömt de underlag som du har inkommit med och konstaterar att de inte visar nedsatt arbetsförmåga i den omfattning som krävs; omkring 75 procent av heltid, för att du ska anses uppfylla heltidskravet enligt LOF under någon tolvmånadersperiod under de senaste två åren. De underlag du åberopar visar varken (i) hinder i den grad (andel av heltid) du varit frånvarande eller (ii) hinder under så lång period som den nu relevanta för att uppfylla heltidskravet.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tackar för den tid som du har varit verksam inom Stockholms läns landsting.

Peter Bolin
Enhetschef

SVERIGES DOMSTOLAR

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?
Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

   Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

   Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Anvisningar för överklagande FR-03 – Överklagandetid 3 v - PT • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2020-05

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Anvisningar för överklagande FR-03 – Överklagandetid 3 v - PT • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2020-05

KAMMARRÄTTEN I STOCKHOLM
Avdelning 04

DOM

2019-12-20
Meddelad i Stockholm

Mål nr 2125-19

KLAGANDE
Region Stockholm

Ombud: Advokaterna Pamela Lannerheim Angergård och Eva Danielson

MOTPART
Sven-Erik Thelander

Ombud: Jur.kand. Mia Wallgren

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 februari 2019 i mål nr 415-18, se bilaga A

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och upphäver förvaltningsrättens dom i den del som avser beslutet om avregistrering.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2302	Birger Jarls Torg 5	08-561 690 00	08-14 98 89	måndag – fredag
103 17 Stockholm		E-post: kammarrattenistockholm@dom.se		08:00–16:00
		www.kammarrattenistockholm.domstol.se		

YRKANDEN M.M.

Region Stockholm yrkar i första hand att målet visas åter till förvaltningsrätten för ny prövning. I andra hand yrkar regionen att förvaltningsrättens dom ändras på så sätt att Sven-Erik Thelanders överklagande avslås. Regionen för fram bl.a. följande.

Förvaltningsrätten har endast prövat en av de grunder som regionen haft för sitt beslut och målet ska därför visas åter för ny prövning. Den huvudsakliga grunden för avregistrering är att Sven-Erik Thelanders verksamhet inte uppfyllt kraven i 7–9 §§ lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, LOL. Det framgår av det underlag som bilagerades beslutet. Utöver detta har regionen konstaterat att han gjort sig skyldig till omfattande och systematiska feldebiteringar som i sig borde utgöra en separat grund för avregistrering. Sven-Erik Thelander hänvisade innan överklagandetidens utgång endast till feldebiteringarna. Det som regionen fört fram i övriga delar ska alltså stå fast.

Förvaltningsrätten har också felaktigt angett att regionen beslutat att sätta ned Sven-Erik Thelanders ersättning till noll kronor. Enligt beslutets lydelse har något sådant beslut dock inte fattats. Skrivningen "[f]öljaktligen upphör rätt till ersättning enligt LOL" förtydligar endast att rätten till ersättning upphör och innebär inte att ersättning sätts ned till noll kronor. En nedsättning av ersättningen är inte heller ett sådant beslut som kan laglighetsprövas, eftersom det varken skett någon formell eller informell delegering av beslutanderätten i sådana frågor till tjänstemannen som fattat det överklagade beslutet. Om beslutet skulle anses avse även ersättning borde förvaltningsrätten alltså ha avvisat överklagandet i den delen.

Det anges inte i LOL att landsting ska ha eller upprätta en förteckning över läkare verksamma enligt lagen. Det är därför naturligt att det inte

heller anges i lagen att ett landsting kan avregistrera en läkare från en sådan förteckning. "Förteckning över läkare verksamma enligt LOL" är endast en benämning på ett administrativt verktyg. I praktiken innebär en avregistrering att den aktuella läkaren hindras från att registrera åtgärder i verktyget och att regionen på grund av det slutar att göra automatiska utbetalningar av läkarvårdsersättning till läkaren. Om det kommer fram att en läkare inte uppfyller de grundläggande kraven enligt LOL måste regionen ha en rätt att hindra de automatiska utbetalningarna till läkaren genom avregistrering.

Sven-Erik Thelander anser att överklagandet ska avslås och för fram bl.a. följande.

Det överklagade beslutet är prövningsramen och de otydligheter eller tvetydigheter som förekommer i beslutet kan inte läkas genom argumentation i domstol. Beslutsmeningen innehåller att regionen *avregistrerar med omedelbar verkan* samt *upphör rätten till ersättning.* Även beslutsmotiveringen innehåller skrivningar om att hans rätt till läkarvårdsersättning sätts ned till noll kronor. Eftersom förvaltningsrätten har konstaterat att feldebiteringar inte utgör skäl för avregistrering har domstolen inte behövt gå in och diskutera varje enskilt påstående om felaktiga debiteringar. Det saknas alltså skäl för att visa målet åter till förvaltningsrätten.

Den nuvarande lagstiftningen saknar bestämmelser om avregistrering av verksamhet och överklagandehänvisning av sådana beslut. En rimlig tolkning av detta faktum är att sådana beslut inte kan fattas med stöd av LOL. Bestämmelser av den innebörden fanns dock i läkarvårdstaxan (1974:699). Om domstolen anser att beslut om avregistrering kan fattas med hänvisning till dessa tidigare gällande regler ska ett sådant beslut föregås av en erinran. Om domstolen anser att sådana beslut kan fattas med stöd av

nuvarande lagstiftning, trots att det inte framgår av LOL, torde det endast kunna grundas på de krav som uttryckligen framgår av lagen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Ersättning enligt lagen om läkarvårdsersättning

Förvaltningsrätten har upphävt Region Stockholms beslut på grund av att beslutet ansågs strida mot Sven-Erik Thelanders rätt att enligt LOL begära och få läkarvårdsersättning.

När det gäller sådan ersättning kan bl.a. följande nämnas. Ersättning lämnas endast till läkare som har samverkansavtal med landstinget när det gäller verksamheten (5 § jämförd med 19 § första stycket LOL). Även vissa läkare utan samverkansavtal kan få ersättning enligt LOL, om läkaren tidigare fanns uppförd på förteckning hos allmän försäkringskassa, etablerade sin verksamhet under den tid då det rådde fri etablering eller var verksam enligt lagen (1993:588) om husläkare (punkt 4–6 i de ursprungliga ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna, punkt 2 och 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till SFS 1994:1961 samt punkt 3 och 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till SFS 1995:837, prop. 1993/94:75 s. 94, prop. 1994/95:109 s. 20 och prop. 1994/95:195 s. 87–88).

Utöver samverkansavtalet måste en läkares verksamhet uppfylla kraven i 7–9 §§ LOL för att läkaren ska få läkarvårdsersättning. Vissa läkare som får ersättning med stöd av övergångsbestämmelserna är dock undantagna en del av kraven, så länge deras verksamhet inte ändrats i väsentligt hänseende (punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till SFS 1995:837). Enligt förarbetena kan ett landsting upphöra med att betala läkarvårdsersättning när en läkare som är ansluten till landstingets

ersättningssystem i något avseende inte längre uppfyller villkoren för rätt till sådan ersättning (prop. 1993/94:75 s. 51).

Om en läkare har fått ersättning med för högt belopp får landstinget återkräva det för högt utbetalda beloppet eller avräkna det från annan fordran samt i vissa fall sätta ned den samlade ersättningen för viss tid (19 § andra och tredje styckena LOL). Av förarbetena framgår bl.a. följande. Det är i princip läkarens sak att visa att det finns grund för ett ersättningsanspråk. Om det visar sig att en läkare inte har utfört en åtgärd som läkaren begär ersättning för får landstinget naturligtvis vägra att betala. Lagstiftaren har ansett att det inte krävs någon särskild bestämmelse i lagen för detta. Om läkaren inte godtar landstingets ståndpunkt får tvisten om ersättning avgöras av allmän domstol (prop. 1993/94:75 s. 89, se även Kammarrätten i Stockholms dom den 28 juni 2018 i mål nr 7755-17).

Vad har Region Stockholm beslutat?

Förvaltningsrätten har uppfattat Region Stockholms beslut som att det dels innefattar en avregistrering av Sven-Erik Thelander ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL, dels en nedsättning av hans ersättning enligt den lagen till noll kronor.

Region Stockholm har i sitt överklagande fört fram att regionen inte fattat något beslut i fråga om ersättning utan endast ett beslut om avregistrering och att beslutande tjänsteman under alla omständigheter varken formellt eller informellt har delegerats beslutanderätt i frågor om ersättning. Sven-Erik Thelander är av samma uppfattning som förvaltningsrätten.

Kammarrätten konstaterar att beslutet formulerats så att det endast rör avregistrering av Sven-Erik Thelander ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL. Därutöver har det lämnats en upplysning om att konsekvensen av beslutet blir att rätten till ersättning enligt LOL upphör.

Skälen för beslutet har emellertid utformats som att hans rätt till ersättning enligt LOL sätts ned till noll kronor och att han avregistreras från förteckningen. Även om skälen inte är förenliga med hur beslutet utformats kan det inte anses medföra att det fattats ett beslut i fråga om ersättning. Enligt regionens delegationsordning har inte heller beslutanderätt i denna fråga delegerats, vilket medför att ett sådant beslut av en tjänsteman ändå inte hade varit ett kommunalt beslut som kan överklagas genom laglighetsprövning (HFD 2016 not. 10).

Kammarrätten tar därför ställning till Region Stockholms överklagande med utgångspunkten att regionens beslut endast avser en avregistrering av Sven-Erik Thelander ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL.

Var det rätt att upphäva beslutet?

En läkares rätt till läkarvårdsersättning grundar sig på antingen ett samverkansavtal eller på övergångsbestämmelserna till LOL. Vilka krav som ställs på läkaren och läkarens verksamhet för att få ersättning framgår av den lagen. Det finns inte några bestämmelser som innebär att läkaren måste vara uppförd på en förteckning. Det finns inte heller någon skyldighet enligt lag för landsting att föra förteckningar över läkare verksamma enligt LOL. Region Stockholms beslut om avregistrering har alltså inte i sig någon rättslig verkan.

Region Stockholms förteckning över läkare verksamma enligt LOL har av regionen beskrivits på följande sätt. Förteckningen är endast en benämning på ett administrativt verktyg. Läkare verksamma enligt LOL har fått förtroendet att själva registrera sina anspråk i verktyget, som automatiskt betalar ut läkarvårdsersättning ur systemet. En avregistrering från förteckningen medför i praktiken att läkaren stängs av från att registrera vårdåtgärder i verktyget och från att automatiskt få ersättning.

Den förteckning som regionen efter utredning och bedömning beslutat att avregistrera Sven-Erik Thelander från är alltså ett verktyg som regionen använder för att administrera utbetalningen av läkarvårdsersättning. Hur regionen väljer att administrera utbetalningar av sådan ersättning är en angelägenhet för regionen och en avregistrering från verktyget kan inte anses strida mot någon lag. Det finns dock anledning att understryka att en registrering i detta verktyg inte är en förutsättning enligt LOL för att läkare med en ersättningsrätt grundad på övergångsbestämmelserna ska få ersättning enligt lagen.

Kammarrätten anser alltså att Region Stockholms beslut inte borde ha upphävts av förvaltningsrätten och det finns därför inte heller skäl att visa målet åter dit. Överklagandet ska alltså bifallas genom att förvaltningsrättens dom upphävs i den del som avser beslutet om avregistrering. Det innebär att regionens beslut står fast.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Cecilia Silfverhjelm	Karin Sederholm	Jens Andersson
kammarrättsråd	kammarrättsråd	tf. assessor
ordförande		referent

I avgörandet har de särskilda ledamöterna Helena Linde och Helena Meier deltagit.

Bilaga A

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM

Avdelning 33

DOM
2019-02-22
Meddelad i Stockholm

Mål nr
415-18

KLAGANDE
Bertil Sven-Erik Thelander, 19590502-5754

Ombud: Mia Wallgren
c/o Sveriges Läkarförbund
Vendevägen 89
182 32 Danderyd

MOTPART
Stockholms läns landsting

Ombud: Advokat Pamela Lannerheim Angergård och Eva Danielson
Ramberg Advokater KB
Box 3137
103 62 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2017-11-13

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet i den del det avser beslut om att stoppa utbetalningen av läkarvårdsersättning.

Förvaltningsrätten upphäver beslutet om avregistrering.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag
115 76 Stockholm		E-post: avd33.fst@dom.se		08:00–16:00
		www.domstol.se/forvaltningsratt		

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM **DOM**

YRKANDEN M.M.

Hälso- och sjukvårdsnämnden i Stockholms läns landsting (landstinget) beslutade den 13 november 2017 att avregistrera Sven-Erik Thelander med omedelbar verkan ur förteckningen över läkare verksamma enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, LOL, och sätta ned hans ersättning enligt samma lag till noll kronor. Landstinget har från och med april 2017 stoppat utbetalning av läkarvårdsersättning till Sven-Erik Thelander. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Sven-Erik Thelander yrkar att landstingets beslut att stoppa utbetalningarna av läkarvårdsersättning för obestämd tid samt beslut om avregistrering ska upphävas. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Ett beslut om avregistrering som medför att ersättning ska upphöra torde endast kunna grundas på frånvaron av läkarkompetens eller på något av de krav som ställs upp i 7-8 §§ LOL. I ärendet är inget av dessa krav i fråga. Landstinget har istället grundat beslutet på förmodade feldebiteringar. Det är ett mycket begränsat underlag som föranlett landstingets tolkningar och som lagts till grund för ett oerhört ingripande beslut. Beslutet har fattats utan att han har givits möjlighet att bemöta de fel som påstås eller i förekommande fall vidta rättelse. Rättigheten att uppbära ersättning från landstinget är en förutsättning för verksamheten och därför kan avregistrering ses som ett ingrepp i äganderätten och en kränkning av det europarättsliga egendomsskyddet. Beslutet om avregistrering ska upphävas då det strider mot lag.

I samband med att landstinget begärde in journaler för april 2017 stoppades utbetalningarna av läkarvårdsersättning redan innan granskningen ägt rum. Enligt landstinget har detta beslut fattats formlöst under handläggningen och uppgett att 19 § tredje stycket LOL ger stöd för åtgärden. För användande av den bestämmelsen räcker det inte med ett löst antagande om felaktigheter. Tvärtom krävs konstaterade felaktigheter och att dessa ska vara väsentliga.

Så som bestämmelsen är formulerad torde det endast vara möjligt att sätta ned ersättningen för en bestämd och avgränsad tidsrymd och inte tills vidare. *Landstinget har heller inte redovisat varför noll kronor är ett skäligt* belopp och detta vid en tidpunkt då inget granskningsresultat fanns. Beslutet ska upphävas eftersom det inte tillkommit i rätt ordning, innebär befogenhetsöverskridande och strider mot lag.

Landstinget anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Sven-Erik Thelanders verksamhet utgörs endast av vård som erhålls genom tecknande av ett privat hälso- och sjukvårdsabonnemang, det vill säga en form av privat sjukförsäkring som uppenbart inte uppfyller kraven för berättigande till läkarvårdsersättning enligt LOL. Landstingets granskning för april 2017 utvisade att felaktig registrering och debitering skett i 85 fall av totalt 114. Lanstinget utökade därefter granskningen till att omfatta även andra perioder. Dessa utvisade ett liknande mönster och att Sven-Erik Thelanders feldebiteringar av läkarvårdsersättning var systematiska och väldigt omfattande.

Sven-Erik Thelanders verksamhet riktar sig till anställda vid företag och enskilda individer som mot erläggande av särskild anslutningsavgift tecknat ett privat hälso- och sjukvårdsabonnemang eller avtal. Verksamheten är därmed i direkt strid med 9 § 2 st. LOL, 18 § LOL och 23 § 1 st. LOL, samt den grundläggande principen om att all offentligt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ska ges på lika villkor och efter behov och inte efter enskilda individers betalningsförmåga. Enligt landstingets uppfattning står det redan därav klart att verksamheten inte uppfyller villkoren för rätt till läkarvårdsersättning enligt LOL och att det föreligger laglig grund att avregistrera Sven-Erik Thelander ur förteckningen över vårdgivare verksamma enligt LOL.

1 3 § 1 st. LOL stadgas vidare att endast medicinskt motiverad vård, behandling eller undersökning omfattas av LOL. Granskningen av Sven-Erik Thelanders patientjournaler har utvisat att verksamheten i omfattande utsträckning har utgjorts av hälsoundersökningar utan medicinsk indikation, rena läkemedelsförskrivningar, samt andra administrativa åtgärder, vilka inte utgör medicinskt motiverad vård och därmed inte heller omfattas av LOL.

Landstinget har således kunnat konstatera att Sven-Erik Thelander systematiskt och i omfattande utsträckning har registrerat, debiterat och uppburit läkarvårdsersättning från landstinget felaktigt genom att vilseleda landstinget att ersätta hälsoundersökningar, företagshälsovård och andra åtgärder som inte är ersättningsgilla enligt LOL och som dessutom redan har betalats av med ett initialt högt arvode erlagt av patientens arbetsgivare, eller av patienten själv, mot att få företräde till verksamheten i förhållande till resten av länets invånare.

Enligt 8 § 1 st. LOL krävs att läkaren bedriver verksamheten enligt LOL på heltid. Av Sven-Erik Thelanders egna registreringar i landstingets ARV-system framgår att han under perioden den 1 januari 2015 – den 31 mars 2017 inte varit i närheten av att uppfylla sin del av heltidskravet ens om han givits möjlighet att tillgodoräkna sig alla de åtgärder som han felaktigt registrerat och debiterat landstinget läkarvårdsersättning enligt LOL för under den aktuella perioden.

Därutöver måste de grundläggande allmänna avtalsrättsliga principerna om hävningsrätt vid motpartens väsentliga avtalsbrott och stoppningsrätt vid motpartens bristande prestationsuppfyllelse anses vara tillämpliga på såväl uppdragsförhållandet mellan landstinget och läkaren som ersättningsrätten enligt LOL. Det saknas vidare stöd för att Sven-Erik Thelanders påstående om att en avregistrering ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL

skulle vara i strid med det europarättsliga egendomsskyddet, eller att ett beslut om att läkarvårdsersättning ska upphöra endast skulle kunna grundas på frånvaron av läkarkompetens eller på att läkaren inte uppfyller de krav som ställs upp i 7-8 §§ LOL.

Angående åtgärden att tillfälligt utbetalningsstoppa läkarvårdsersättningen anser landstinget att det inte är ett överklagbart beslut. Det har inte skett någon formell delegation från hälso- och sjukvårdsnämnden till tjänstemannen. Detta framgår av landstingets delegationsordning. Det finns inte heller någon befattningsbeskrivning eller liknande dokumentation där det framgår att hälso- och sjukvårdsförvaltningen har överlämnat rätten att fatta beslut till tjänstemannen. Nämnden har inte heller på annat sätt gett uttryck för att tjänstemannen haft befogenhet att fatta beslut av det aktuella slaget på nämndens vägnar, någon informell delegation har således inte skett. Beslutet är därmed inte ett sådant beslut som är överklagbart enligt kommunallagen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för bedömningen

De överklagade besluten kan endast prövas i den för laglighetsprövning bestämda ordningen. Kommunallagen (1991:900), KL, har den 1 januari 2018 upphört att gälla. Enligt övergångsbestämmelserna till den nya kommunallagen (2017:725) gäller dock den upphävda kommunallagen fortfarande för överklagande av beslut som har tillkännagetts före ikraftträdandet. I nu aktuellt mål ska följaktligen den numera upphävda kommunallagen tillämpas.

I 10 kap. 8 § KL anges att ett överklagat beslut ska upphävas om det inte har tillkommit i laga ordning, beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen, det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller beslutet strider mot lag eller annan författning. Något

annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe. Vid prövningen av överklagandet får enligt 10 kap. 10 § KL inte andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång beaktas.

Stoppad utbetalning av läkarvårdsersättning

Sven-Erik Thelander har överklagat att landstinget från och med april 2017 har stoppat utbetalningen av läkarvårdsersättning och gör gällande att beslutet ska upphävas eftersom det inte tillkommit i rätt ordning, innebär befogenhetsöverskridande och strider mot lag.

Beslutets överklagbarhet

Enligt 10 kap. 2 § KL följer att beslut av en nämnd får överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning om beslutet inte är av rent förberedande eller rent verkställande art.

Enligt 6 kap. 33 § första stycket samma lag får en nämnd uppdra åt en anställd hos landstinget att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Av förarbetena framgår att om en anställd fattar ett beslut på nämndens vägnar på grundval av delegering är det rättsligt sett fråga om ett nämndbeslut och det är därmed överklagbart (prop. 1990/91:117 s. 223 f.). Huvudregeln är att delegation av beslutanderätt ska ske formellt, t.ex. genom en delegationsordning. Det finns i princip inget hinder mot att delegation kan ske genom t.ex. en befattningsbeskrivning eller chefsinstruktion. Detta förutsätter emellertid att det av dokumentet går att utläsa att det rör rätten att fatta beslut, vilken befattningshavare som har beslutanderätten och vilken typ av beslut denna befogenhet omfattar eller vilka frågor den avser (se HFD 2016 ref. 28).

Det aktuella beslutet har fattats under den tid då hälso- och sjukvårdsförvaltningen har granskat Sven-Erik Thelanders läkarvårdsverksamhet och förvaltningsrätten finner att det inte framkommit annat än att beslutet är fattat av en tjänsteman vid samma förvaltning. En förutsättning för att beslutet ska kunna överklagas är således att rätten att fatta beslut i frågan kan anses ha delegerats till denne från hälso- och sjukvårdsnämnden.

För hälso- och sjukvårdsförvaltningen gäller en delegationsordning som beslutats av hälso- och sjukvårdsnämnden. Av delegationsordning framgår att vissa beslut enligt LOL kan delegeras till anställda vid förvaltningen. Det framgår dock inte att delegation kan ske av beslut av det nu aktuella slaget. Det har heller inte framkommit eller i målet gjorts gällande att det finns någon befattningsbeskrivning eller liknande dokumentation som visar att hälso- och sjukvårdsnämnden har överlämnat rätten att fatta beslut av det aktuella slaget. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att omständigheterna inte är sådana och att det inte framkommit annat än att beslutet inte kan anses ha fattats på delegation från hälso- och sjukvårdsnämnden. Det utgör således inte något sådant beslut som kan överklagas enligt 10 kap. kommunallagen. Överklagandet ska därför avvisas i denna del.

Beslut om avregistrering

Ramen för prövningen

Av hälso- och sjukvårdsnämndens beslut om att avregistrera Sven-Erik Thelander ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL och sätta ned hans ersättning enligt samma lag till noll kronor framgår att grunden för beslutet är att Sven-Erik Thelander väsentligen har åsidosatt sina skyldigheter gentemot landstinget genom mycket allvarliga feldebiteringar avseende den läkarvårdsersättning som han uppburit från landstinget. Förvaltningsrätten konstaterar att landstinget i yttranden till Förvaltningsrätten uppgett ytterligare grunder för beslutet om avregistrering. Förvaltningsrät-

tens prövningsram utgörs dock av det överklagade beslutet och begränsas därför till den grund som anges i beslutet.

Enligt 10 kap. 10 § KL får vid prövningen av överklagandet heller inte beaktas andra omständigheter än sådana som klaganden hänvisat till före klagotidens utgång. Vid laglighetsprövning går klagotiden ut inom tre veckor från den dag då det tillkännages på kommunens anslagstavla att protokollet över beslutet justerats. Förvaltningsrätten tar således endast upp till prövning sådana omständigheter som åberopats av Sven-Erik Thelander fram till den 11 januari 2018.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 3 § första stycket LOL anges att med vård avses i lagen medicinskt motiverad vård, behandling eller undersökning som ges av en läkare eller under läkarens överinseende samt rådgivning som lämnas av läkare i födelsekontrollerande syfte eller i fråga om abort eller sterilisering.

Enligt 7 § första stycket LOL krävs att läkaren har specialistkompetens och bedriver mottagningsverksamhet inom sin specialitet i öppenvård för enskilda patienter för att läkarvårdsersättning ska lämnas.

I 8 § LOL första stycket anges att läkarvårdsersättning lämnas endast till en läkare som senast ett år efter det att verksamheten påbörjades bedriver verksamhet enligt 7 § på heltid, om inte annat följer av andra stycket eller 10 §. En läkare anses som heltidsverksam om läkaren arbetar minst 35 timmar per vecka i genomsnitt eller har arbetat minst denna tid någon tolvmånadersperiod under de senaste två åren.

I 9 § andra stycket LOL anges att läkarvårdsersättning inte lämnas till en

läkare för verksamhet inom företagshälsovård eller elevhälsa som avser medicinska insatser enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800).

I 19 § LOL anges att om en läkare har fått läkarvårdsersättning med för högt belopp, får landstinget återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. Landstinget får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från läkaren på läkarvårdsersättning. Om en läkare trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär läkarvårdsersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, får landstinget sätta ned den samlade läkarvårdsersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp.

Av förarbetena till LOL framgår bl.a. att en läkare, för att vara berättigad till läkarvårdsersättning, har att uppfylla vissa krav på sin verksamhet, t.ex. att verksamheten ska bedrivas på heltid, och att ett landsting kan upphöra med att betala läkarvårdsersättning när en läkare som är ansluten till landstingets ersättningssystem i något avseende inte längre uppfyller villkoren för rätt till läkarvårdsersättning. För rätt till ersättning måste läkaren självfallet ha utfört den eller de åtgärder som det begärs ersättning för. Det är i princip läkarens sak att visa att det finns grund för ersättningsanspråket. Om det visar sig att en läkare inte har utfört en åtgärd som läkaren begär ersättning för, får landstinget naturligtvis vägra att betala. För detta behövs inte någon särskild bestämmelse i lagen. Landstinget får sätta ned den samlade läkarvårdsersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp om en läkare trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär läkarvårdsersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt. Detta är en konsekvens av att läkaren har att visa att en påstådd åtgärd har utförts och att tillhandahålla det underlag som behövs för bedömningen (prop. 1993/94:75 s. 51 och 89).

Rätten till läkarvårdsersättning ska enligt 5 § LOL vara grundat på ett samverkansavtal. Av övergångsbestämmelser, (SFS 1993:1651 p. 2–3) följer dock att äldre bestämmelser fortfarande gäller i fråga om ersättning till privatpraktiserande läkare som anslutit sig till systemet tidigare.

Förvaltningsrättens bedömning

Landstinget har efter granskning av Sven-Erik Thelander verksamhet bedömt att han systematiskt och i omfattande utsträckning har registrerat, debiterat och uppburit läkarvårdsersättning från landstinget felaktigt genom att vilseleda landstinget att ersätta hälsoundersökningar, företagshälsovård och andra åtgärder som inte är ersättningsgilla enligt LOL. Landstinget har på grund av det anförda beslutat att sätta ned Sven-Erik Thelanders ersättning till noll kronor och avregistrera honom med omedelbar verkan ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL.

Sven-Erik Thelander gör gällande att landstingets beslut ska upphävas eftersom det strider mot lag.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att Sven-Erik Thelanders rätt till ersättning inte grundar sig på ett samverkansavtal. Hans rätt till ersättning enligt LOL följer istället direkt av de aktuella övergångsbestämmelserna. Hans rätt till ersättning enligt LOL kan därför enligt förvaltningsrättens mening inte heller upphöra på annat sätt än genom LOL. Hans rätt till ersättning kan därmed inte upphöra med hänvisning till allmänna avtalsrättsliga principer.

Av 7-9 §§ LOL framgår de krav som ställs på en läkare och dennes verksamhet för att läkarvårdsersättning ska kunna lämnas. Kraven avser i huvudsak läkarens kompetens samt verksamhetens omfattning och inriktning.

Av LOL framgår även vilken vård som ger rätt till läkarvårdsersättning. Det handlar bl.a. om att vård, behandling och undersökning ska vara medicinskt motiverad (se 3 § LOL). Förvaltningsrätten anser dock att denna bestämmelse emellertid inte utgör ett sådant specifikt krav som ställs på en verksamhet för att läkaren ska ha rätt att begära och utfå läkarvårdsersättning som avses i 7-9 §§ LOL. Bestämmelsen i 3 § får i stället anses utgöra en förutsättning som varje enskild begäran om läkarvårdsersättning måste uppfylla.

De åtgärder som ett landsting kan vidta mot en läkare som inom ramen för sin verksamhet har rätt att begära och utfå läkarvårdsersättning, men som begär sådan ersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt framgår av 19 § LOL. Ett landsting får t.ex. återkräva eller kvitta det belopp som felaktigt har utbetalats eller sätta ned den samlade läkarvårdsersättningen som begärs för viss tid till skäligt belopp. Bestämmelsen tar sikte på sådana situationer när en läkares kostnadsräkning t.ex. inte framstår som tillförlitlig och landstinget tvingas göra en skälighetsbedömning av begärt belopp. Förvaltningsrätten finner att bestämmelsen däremot inte innebär att ett landsting kan sätta ned en läkares ersättning även för framtida medicinska åtgärder som en läkare ännu inte har begärt läkarvårdsersättning för och som är ersättningsgilla enligt LOL. Inte heller innebär bestämmelsen att ett landsting kan avregistrera en läkare ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL och därigenom helt frånta läkarens rätt att begära och utfå läkarvårdsersättning.

Förvaltningsrätten konstaterar att den omständigheten att en läkare registrerat åtgärder och debiterat landstinget för åtgärder som enligt LOL inte är ersättningsgilla inte är sådana förhållanden som enligt 7-9 §§ LOL kan medföra rätten att begära och utfå läkarvårdsersättning upphör. Landstingets beslut att sätta ned Sven-Erik Thelanders ersättning och avregistrera honom med omedelbar verkan ur förteckningen över läkare verksamma enligt LOL

på den grunden strider därför mot hans i LOL lagstadgade rätt att begära och utfå läkarvårdsersättning. Förvaltningsrätten anser därmed att Sven-Erik Thelander har visat att det överklagade beslutet strider mot LOL och att det därmed finns grund för att upphäva det överklagade beslutet med stöd av 10 kap. 8 § 1 st. 4 kommunallagen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Johan Höök
Rådman

De särskilda ledamöterna Karl Pfeifer och Håkan Torngren har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Sara Lagergren har föredragit målet.

Avdelningen för särskilda vårdfrågor
Enheten för lagreglerade läkare och sjukgymnaster

BESLUT
2017-11-13

HSN 2017-0884
Kombika 99882

Sven-Erik Thelander
Skeppargatan 8
114 52 Stockholm

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
2018 -01- 09
Målnr: 415-18
Akt:il: B Avd: 33

Saken
Rätt till ersättning enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Stockholms läns landsting (Förvaltningen) avregistrerar dig per den 13 november 2017 med omedelbar verkan ur förteckningen över läkare verksamma enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL). Följaktligen upphör rätten till ersättning enligt LOL.

Motivering

Förvaltningen har sedan våren 2017 granskat din verksamhet och din debitering av registrerade åtgärder enligt LOL och förordningen (1994:1121) om läkarvårdsersättning (FOL).

Genom granskningen har det framkommit att din verksamhet uppenbart inte uppfyller kraven för berättigande till läkarvårdsersättning enligt LOL. I stället har det konstaterats att du väsentligen åsidosatt dina skyldigheter gentemot SLL, samt enligt LOL och FOL, genom mycket allvarliga feldebiteringar avseende den läkarvårdsersättning som du uppburit från SLL. Åsidosättandena har skett systematiskt och rör centrala delar av den aktuella lagstiftningen och uppdragsförhållandet mellan dig och SLL, samt är av sådan allvarlig art att de undergräver förtroendet för dig.

Underlag för förvaltningens bedömning finns i det meddelande om granskningsresultat och avregistrering, daterat den 10 november 2017 med tillhörande Bilaga 1, som kommit dig tillhanda och som bifogas till detta beslut.

Mot ovanstående bakgrund sätts din rätt till ersättning enligt LOL ned till noll och du avregistreras ur förteckningen över vårdgivare verksamma

BESLUT
2017-11-13

HSN 2017-0884
Kombika 99882

enligt LOL med omedelbar verkan.

I samband med granskningen har din läkarvårdsverksamhet varit utbetalningsstoppad. Din innestående ersättning för debiterade besök kommer att regleras vid kommande beslut om återkrav av felaktigt registrerade åtgärder.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Peter Bolin
Enhetschef

Avdelningen för särskilda vårdfrågor
Enheten för lagreglerade läkare och sjukgymnaster

MEDDELANDE
2017-11-10

HSN 2017-0884
Kombika 99882

Sven-Erik Thelander
Skeppargatan 8
114 52 Stockholm

Underrättelse om granskningsresultat och avregistrering

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Stockholms läns landsting (Förvaltningen) hänvisar till mötet den 6 september 2017 avseende den granskning som sedan våren 2017 pågår av din verksamhet enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL) och förordningen (1994:1121) om läkarvårdsersättning (FOL), samt det tillfälliga stoppandet av utbetalning av din läkarvårdsersättning under den tid som granskningen och kontrollen av dina journaler pågår. Granskningen avser din debitering av registrerade åtgärder.

Efter genomförd granskning av de av dig inlämnade journalerna avseende debiterade åtgärder under perioden april 2017 (Omgång 1), med en utökad granskning för perioderna den 1-31 mars 2015, den 1-31 oktober 2015, den 1-31 mars 2016, den 1-31 oktober 2016 och den 1 februari-31 mars 2017 (Omgång 2), har följande fastställts.

Genom granskningen har det framkommit att din verksamhet inte uppfyller kraven för berättigande till läkarvårdsersättning enligt LOL. Istället har det konstaterats mycket allvarliga systematiska feldebiteringar avseende den läkarvårdsersättning som du debiterat och erhållit från SLL. Förvaltningen avser därför meddela beslut om att avregistrera dig ur förteckningen över vårdgivare verksamma enligt LOL med omedelbar verkan.

Förvaltningen har konstaterat att din verksamhet riktar sig till enskilda individer som mot erläggande av särskild anslutningsavgift tecknat ett privat hälso- eller sjukvårdsabonnemang/avtal, samt i omfattande utsträckning utgörs av hälsoundersökningar utan adekvat medicinsk indikation, rena läkemedelsförskrivningar eller andra åtgärder som inte berättigar till läkarvårdsersättning enligt FOL.

En sammanställning av Omgång 1 utvisar att av 114 stycken granskade journaler och debiterade åtgärder berättigar 66 fall inte till någon läkarvårdsersättning överhuvudtaget. Av dessa 66 fall utgörs 19 fall av

hälsoundersökningar utan adekvat medicinsk indikation, 39 fall av rena läkemedelsförskrivningar, och 7 fall av administrativa åtgärder. För 1 fall saknas journalunderlag för debiteringen. I tillägg till detta har du i 19 fall registrerat och debiterat det högre normalarvodet i stället för det lägre enkla arvodet som den utförda åtgärden i sig berättigar till enligt 16 § LOL och 7 § FOL. Av Bilaga 1 framgår en närmare redogörelse av Förvaltningens bedömning av de granskade och debiterade åtgärderna. En översiktlig genomgång av Omgång 2 utvisar ett likartat mönster.

För att vara berättigad till läkarvårdsersättning enligt LOL krävs enligt 7 § 1 st. LOL att läkaren bedriver mottagningsverksamhet i öppen vård för enskilda patienter. Av 9 § 2 st. LOL framgår att läkarvårdsersättning inte lämnas för verksamhet *inom företagshälsovård*. Av 3 § 1 st. LOL framgår vidare att den vård som ges ska vara *medicinskt motiverad*. Enligt 8 § 1 st. LOL krävs också att läkaren bedriver verksamheten enligt lagen *på heltid*.

Därutöver ska all offentligt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ges *på lika villkor* och efter behov, vilket bl.a. innebär att vårdsystemets resurser ska fördelas efter de medicinska behoven och inte efter individers betalningsförmåga. I enlighet därmed stadgar 18 § och 23 § 1 st. LOL ett *förbud mot att ge vård mot högre arvode* än som följer av lagen eller verkställighetsföreskrift, *samt mot att patientavgift tas ut med ett högre belopp* än som gäller för motsvarande vård inom landstinget.

Förvaltningens samlade bedömning är att din verksamhet uppenbart inte uppfyller de lagstadgade kraven för att erhålla läkarvårdsersättning enligt LOL. I stället utgörs verksamheten i omfattande utsträckning av hälsoundersökningar, läkemedelsförskrivningar och andra åtgärder som inte utgör medicinskt motiverad vård eller berättigar till läkarvårdsersättning enligt LOL och FOL. Under perioden 1 november 2015–31 oktober 2017 uppfyller du inte heller heltidskravet i 8 § 1 st. LOL. Vidare är den särskilda anslutningsavgift som tas ut för att få tillgång till vården i direkt strid med såväl förbuden i 18 och 23 § 1 st. LOL, som de grundläggande principerna om att offentligt finansierad hälso- och sjukvårdsverksamhet ska ges på lika villkor och efter behov.

I tillägg till detta har du också i väsentlig utsträckning felaktigt debiterat ett högre arvode än de av dig vidtagna åtgärderna i sig berättigar till.

Uppdragsförhållandet mellan SLL och en läkare med rätt till ersättning enligt LOL bygger på ett långtgående förtroende för den enskilde läkaren och baseras på bestämmelserna i LOL samt allmänna avtalsrättsliga

principer. I egenskap av upphandlande myndighet har SLL också att beakta principer om konkurrensneutralitet och lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Det är en grundläggande förutsättning för rätten att erhålla läkarvårdsersättning enligt LOL att de skyldigheter som lagen föreskriver avseende bedrivandet av verksamheten och debiteringen av läkarvårdsersättningen uppfylls och efterlevs av läkaren.

Som redogjorts för ovan är det Förvaltningens samlade bedömning att din verksamhet uppenbart inte uppfyller de lagstadgade kraven för att erhålla läkarvårdsersättning enligt LOL. Genom din felaktiga debitering och ditt felaktiga uppbärande av läkarvårdsersättning har du dessutom väsentligen åsidosatt dina skyldigheter gentemot SLL, samt enligt LOL och FOL. Åsidosättandena har skett systematiskt och rör centrala delar av den aktuella lagstiftningen och uppdragsförhållandet mellan dig och SLL. Dina åsidosättanden av skyldigheter och åtaganden mot SLL är av sådan allvarlig art att de undergräver förtroendet för dig.

Mot ovanstående bakgrund underrättas du härmed om att Förvaltningen avser att meddela beslut om att sätta ned din rätt till ersättning enligt LOL till noll, jämlikt 19 § 3 st. LOL samt allmänna avtalsrättsliga principer, och avregistrera dig ur förteckningen över vårdgivare verksamma enligt LOL med omedelbar verkan. Din rätt till ersättning enligt LOL kommer följaktligen att upphöra.

Din verksamhet, samt dina debiteringar av läkarvårdsersättning och utnyttjande av fri medicinsk service, kommer att bli föremål för ytterligare granskning och åtgärder, inklusive återkrav av den läkarvårdsersättning som felaktigt uppburits.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Peter Bolin
Enhetschef

SVERIGES DOMSTOLAR

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?
Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

   Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

   Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Anvisningar för överklagande FR-03 – Överklagandetid 3 v - PT • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2018-11

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Anvisningar för överklagande FR-03 – Överklagandetid 3 v - PT • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2018-11

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM

Avdelning 33

DOM
2020-08-19
Meddelad i Stockholm

Mål nr
27116-19

KLAGANDE
Lena Sundelin, 480311-8068

Ombud: Dominika Borg Jansson

MOTPART
Region Stockholm, hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltning

ÖVERKLAGAT BESLUT
Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings beslut 2019-11-14, se bilaga 1

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 **E-post**: avd33.fst@dom.se https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/	-	måndag–fredag 08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm (regionen) beslutade den 14 november 2019 att avregistrera Lena Sundelin ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, LOF, per den 1 februari 2020, se bilaga 1.

Lena Sundelin yrkar att det överklagade beslutet ska upphävas, att förvaltningsrätten ska finna att hon omfattas av undantaget från heltidskravet i LOF och att hon därmed har rätt att bedriva verksamhet enligt LOF samt stå kvar i förteckningen över fysioterapeuter enligt LOF. Till stöd för talan anför hon bl.a. följande. Beslutet att avregistrera henne ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF innebär att hon inte längre har rätt att uppbära fysioterapiersättning och därmed inte längre kan bedriva verksamhet. Regionen får i fall där en fysioterapeut har fått ersättning med för högt belopp, återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. Regionen får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från fysioterapeuten på fysioterapiersättning. Vidare får regionen, om en fysioterapeut trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär fysioterapiersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, sätta ned den samlade fysioterapiersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp. Några andra sätt för regionen att påverka fysioterapeutens rätt till ersättning enligt LOF ger sagda lag inte utrymme till. Sjukdom utgör såväl enligt LOF och förarbetena till lagen som rättspraxis på området en omständighet som aktualiserar undantag från heltidskravet. Genom sitt beslut att avregistrera henne ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF har hälso- och sjukvårdsförvaltningen brutit mot såväl LOF som diskrimineringslagen och bakomliggande EU-rättsliga principer.

Regionen motsätter sig bifall till överklagandet och för fram bl.a. följande. Beslutet är fattat i laga ordning och strider inte mot LOF eller någon annan författning. LOF innehåller inte några bestämmelser om förteckning av fysioterapeuter verksamma enligt lagen, eller om avregistrering från förteckningen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Det överklagade beslutet kan endast prövas i den för laglighetsprövning stadgade ordningen enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), KL. Vid en prövning enligt KL kan förvaltningsrätten inte pröva det överklagade beslutets lämplighet eller skälighet, utan prövningen är enbart begränsad till om beslutet ska upphävas på någon av de grunder som anges i 13 kap. 8 § KL.

Enligt 13 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas, om
1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller landstinget,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.
Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe.

Vid prövningen av överklagandet får domstolen enligt 13 kap. 7 § KL inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång.

Enligt 8 § LOF lämnas fysioterapiersättning endast till en fysioterapeut som senast ett år efter det att verksamheten påbörjades bedriver privat fysioterapiverksamhet på heltid. Fysioterapiersättning lämnas även till en

fysioterapeut som inte bedriver verksamhet på heltid till följd av sjukdom, ledighet för vård av barn, förestående ålderspensionering, vidareutbildning eller forskning inom yrkesområdet, politiskt eller fackligt uppdrag eller av annat liknande skäl.

Enligt 6 kap. 1 § diskrimineringslagen ska mål om tillämpningen av diskrimineringslagen prövas av allmän domstol. Förvaltningsrätten är därför förhindrad att pröva frågan om beslutet strider mot diskrimineringslagen i detta mål (jfr Kammarrätten i Göteborgs avgörande i mål nr 4128-16).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om regionens beslut att avregistrera Lena Sundelin ur regionens förteckning över verksamma fysioterapeuter enligt LOF ska upphävas av någon sådan orsak som anges i 13 kap. 8 § KL.

Det överklagade beslutet innebär att Lena Sundelin avregistreras ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 1 mars 2020. Förvaltningsrätten kan konstatera att det inte finns några bestämmelser som anger att en fysioterapeut måste vara uppförd i en sådan förteckning som det nu är fråga om. Regionen har inte heller någon skyldighet att föra förteckning över verksamma fysioterapeuter enligt LOF. Regionens beslut om avregistrering av fysioterapeuter i den aktuella förteckningen saknar alltså rättslig verkan i sig (jfr Kammarrätten i Stockholms domar i mål nr 2125-19 och 2129-19). Hur regionen väljer att administrera aktuella utbetalningar är en angelägenhet för regionen och kan inte anses strida mot någon lag. En registrering i förteckningen är inte en förutsättning enligt LOF för att kunna utfå ersättning enligt lagen. En avregistrering ur förteckningen kan därför inte anses vara lagstridig (jfr Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 8694-19).

Lena Sundelin har inte fört fram något som visar att det överklagade beslutet är olagligt på någon av grunderna som anges i 13 kap. 8 § KL. Överklagandet ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-02).

Maria L. McMurray
Rådman

Föredragande juristen David Torenfält har handlagt målet.

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Avdelningen för särskilda vårdfrågor
Enheten för enskilda vårdgivare och avdelningsstöd

BESLUT
2019-11-14

Kombika 91740
HSN 2019-2070

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 33

INKOM: 2019-12-02
MÅLNR: 27116-19
AKTBIL: 5

Lena Sundelin
Älta Strandväg 55
138 33 Älta

Saken
Rätt till ersättning enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF).

Beslut
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen beslutar att avregistrera dig ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 1 februari 2020.

Motivering
Vid uppföljning av din verksamhet har förvaltningen funnit att du under en längre tid inte har uppfyllt kravet om heltidsverksamhet enligt LOF. Med anledning av detta sände förvaltningen den 27 maj 2019 en förfrågan till dig, i vilken du ombads uppge eventuella anledningar till att du inte uppfyller heltidskravet. Den 29 juni 2019 inkom ditt svar till förvaltningen.

I ditt svar hävdar du att din verksamhet inte omfattas av kravet om heltid, då du fick din etablering 1984, innan lagen om ersättning för fysioterapi trädde i kraft. Förvaltningen tolkar detta som att du menar att du omfattas av övergångsbestämmelsen i 1995:838 punkt 3.

Enligt förvaltningen omfattas du dock inte av övergångsbestämmelsen ovan, då din verksamhet har förändrats i väsentligt avseende genom åren, i vart fall sedan 2006. År 2006 uppgick din utbetalda ersättning till totalt 1 045 341 kr. Motsvarande siffra under 2018 var 407 482 kr, vilket innebär en minskning med drygt 60 %.

Med anledning av ovanstående sände hälso- och sjukvårdsförvaltningen ett övervägande om avregistrering till dig den 9 augusti 2019. Efter utsänt övervägande om avregistrering har du inkommit med diverse sjukintyg för att styrka rätt till reducerad verksamhet under de senaste åren.

Förvaltningen har bedömt de intyg som du har inkommit med och anser inte att de styrker rätt till avvikelse från heltidskravet enligt LOF.

Med anledning av ovanstående beslutar hälso- och sjukvårdsförvaltningen att avregistrera dig ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF per den 1 februari 2020.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tackar för den tid som du har varit verksam inom Region Stockholm.

Peter Bolin
Enhetschef

SVERIGES DOMSTOLAR

Hur man överklagar

FR-02

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?
Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras och vilken ändring du vill ha.
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

   Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

   Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

Anvisningar för överklagande FR-02 – Överklagandetid 3 v (ej off part) • Producerat av Domstolsverket, Avd. för domstolsutveckling • 2018-11

Anneliese Fältström

Från: Karin Bengtsson <karin.t.bengtsson@sll.se>
Skickat: den 31 augusti 2020 13:05
Till: Dominika Borg Jansson
Ämne: SV: dom LOF

Hej Dominika,

Tack för ditt meddelande, som jag tyvärr inte lyckades besvara under förra veckan, som var min första efter semestern.

Den skrivning du refererar till medför inte någon ny/annorlunda tolkning eller tillämpning inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen, än den som tillämpats tidigare och som vi diskuterat tidigare beträffande att förvaltningens konstaterande att rätten till ersättning upphört. Några utbetalningar kommer således inte att administreras.

Med vänlig hälsning

Karin Bengtsson
Handläggare
Enheten för enskilda vårdgivare och medicinsk diagnostik
Avdelningen Närsjukvård

Direktnummer: 08-123 138 63
E-post: karin.t.bengtsson@sll.se eller eva.hsf@sll.se
Region Stockholm, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Box 6909, 102 39 Stockholm

Från: Dominika Borg Jansson <dominika.borg.jansson@fysioterapeuterna.se>
Skickat: den 25 augusti 2020 09:28
Till: Karin Bengtsson <karin.t.bengtsson@sll.se>
Kopia: Lena Sundelin <lenasundelin@gmail.com>; Marie Granberg <Marie.Granberg@fysioterapeuterna.se>
Ämne: dom LOF
Prioritet: Hög

Hej Karin,

Jag har en fråga om bifogad dom, som jag hoppas att du kan svara på. Annars får du gärna hänvisa mig till rätt person. Det är en dom som gäller avregistrering ur förteckningen över fysioterapeuter verksamma enligt LOF. Förvaltningsrätten hänvisar i domen till avgöranden från kammarrätten i Stockholm avseende LOL. Domstolen slår fast att en avregistrering innebär en administrativ åtgärd samt att någon registrering i förteckningen inte är ett krav enligt LOF för att uppbära ersättning, varför beslutet inte går att upphäva. Rätten noterar även ”Regionens beslut om avregistrering av fysioterapeuter i den aktuella förteckningen saknar alltså rättslig verkan i sig (jfr Kammarrätten i Stockholms domar i mål nr 2125-19 och 2129-19)”. Min fråga är hur ni ställer er till detta uttalande. Innebär det att vår medlem och andra som fått liknande beslut får fortsatt rätt att debitera Region Stockholm för utförda vårdåtgärder och att ni helt enkelt väljer att administrera de aktuella utbetalningarna på annat sätt?

Tack på förhand!

Bästa hälsningar,

Dominika

Med vänlig hälsning

Dominika Borg Jansson

Dominika Borg Jansson
Chefsjurist, Fysioterapeuterna
Box 3196 (Vasagatan 48), 103 63 Stockholm

Växel 08-567 061 00
Direkt 08-567 061 11
Mobil 0709-28 61 11

www.fysioterapeuterna.se
www.facebook.com/fysioterapeuterna

